

Смерть на Нілі
Агата Крісті

Еркюль Пуаро

Молодята Саймон і Ліннет Дойли вирушають у весільну подорож на пароплаві «Карнак». Жаклін де Бельфор, давня подруга Ліннет, у якої та відбила коханого, вирішує своєю присутністю зіпсувати їм медовий місяць. Одного ранку служниця знаходить місіс Дойл мертвою... Хтось вистрелив їй у голову, поки вона спала. На стіні біля вбитої лишається кривава буква «Ж». Однак Жаклін має залізне алібі. У справу втручається відомий харизматичний детектив Еркюль Пуаро. Виявляється, майже всі пасажери мали мотив для вбивства. Щось приховує чи не кожен із них, а кілька, як стає відомо, подорожують зі зброєю. То хто цей холоднокровний убивця, що не зупиняється на одному злочині?

Сибіл Бернетт, яка також любить тинятися по світу

Передмова авторки

«Смерть на Нілі» я написала, повернувшись після зими в Єгипті. Перечитуючи твір зараз, я наче повертаюся на пароплав з Асуана до Ваді-Хальфи. На борту тоді було чимало пасажирів, але персонажі, описані в цій книжці, мандрували зі мною в думках, і на тому пароплаві, що курсує Нілом, стали для мене справжнісінькими. У книжці багато персонажів і дуже ретельно розроблений сюжет. Гадаю, головна сцена інтригує та має драматичні перспективи, а три персонажі – Саймон, Ліннет і Жаклін – здаються мені реальними й живими.

Мій друг, Френсіс Л. Салліван, так уподобав цю книжку, що наполягав на її адаптації для сцени, що я зрештою й зробила. Власне, я вважаю цю книжку однією з найкращих моїх «закордонних подорожей», і якщо детективні історії називають «літературою ескапізму» (а чом би й ні!), то читач може втекти до сонячного неба та блакитної води, а також до злочину, не встаючи з крісла.

Агата Крісті

Частина перша

Персонажі в порядку їхньої появи

I

– Ліннет Ріджвей!

– Так, це вона! – сказав містер Барнабі, власник «Трьох корон».

Він штовхнув ліктем свого супутника.

Двоє чоловіків стали, простодушно витріщивши очі й трохи роззявивши роти.

Великий яскраво-червоний «ролс-ройс» саме зупинився перед місцевим поштовим відділенням.

Із нього вискочила дівчина – без капелюшка й у сукні, що здавалася (але лише здавалася) простою. То була дівчина з золотистим волоссям і правильними, владними рисами обличчя, дівчина з прекрасною фігурою, дівчина, яку рідко побачиш у Молтон-андер-Вуді.

Швидкими впевненими кроками вона увійшла в будівлю пошти.

– Це вона! – повторив містер Барнабі й тихим шанобливим голосом додав: – Вона мільйонерка... Збирається вкласти в це місце тисячі... Тут будуть басейни, італійські парки та бальна зала, а половину будинку знесуть і перебудують...

– Вона привезе в місто гроші, – сказав його друг.

То був худорлявий обшарпаний чоловік із заздрісним і неприязним голосом.

– Так, це чудовий шанс для Молтон-андер-Вуда. Прекрасний шанс, – погодився містер Барнабі. Він ставився до цього більш прихильно, тому додав: – Та й ми всі зі сну стрепенемося.

– Не те що за часів сера Джорджа, – відказав супутник.

– Так, то все ті коняки, – поблажливо відповів містер Барнабі. – Ніколи йому не щастило.

– Скільки він отримав за маєток?

– Я чув, шістдесят тисяч чистими.

Худорлявий аж присвиснув. Містер Барнабі тріумфував далі:

– І кажуть, вона витратить іще шістдесят тисяч, щоб довести все до ладу!

– Чорт! – вигукнув худорлявий. – Звідки в неї стільки грошви?

– Кажуть, з Америки. Її мати була єдиною донькою мільйонера. Як у кіно, еге ж?

Дівчина вийшла з пошти й сіла в машину. Худорлявий не зводив із неї погляду, поки вона не поїхала. Тоді він пробурмотів:

– Як на мене, це неправильно. Гроші й врода – це занадто! Якщо дівчина настільки багата, вона не має права бути ще й вродливою. А ця красуня... У неї є все. Це несправедливо...

II

Витяг із колонки світської хроніки «Дейлі Благ»:

Серед відвідувачів ресторану «У тітоньки» я помітив красуню Ліннет Ріджвей. Вона була разом із вельмишановною Джоанною Саутвуд, лордом Віндлзгемом і містером Тобі Брайсом. Міс Ріджвей, як відомо, дочка Меліуша Ріджвея, який був одружений з Анною Гартц. Вона успадкує від свого дідуся Леопольда Гартца величезне багатство. Мила Ліннет – тепер знаменитість, і, подекуять, про її заручини оголосять найближчим часом. Лорд Віндлзгем, схоже, дуже epris[1 – Закоханий (фр.) (Тут і далі прим. пер.).]!

III

– Дорогенька, я думаю, усе буде надзвичайно казково! – сказала вельмишановна Джоанна Саутвуд.

Вона сиділа в спальні Ліннет Ріджвей у Вудхоллі.

З вікна було гарно видно сади та відкритий простір аж до синьої димки лісів.

– Усе майже досконало, еге ж? – спитала Ліннет.

Вона оперлася руками на підвіконня. Обличчя дівчини, пристрасне й енергійне, світилося радісним передчуттям. Поруч із нею Джоанна Саутвуд виглядала дещо непоказною – висока худорлява жінка двадцяти семи років з витягнутим розумним обличчям і химерно вискубаними бровами.

– А ти стільки всього встигла за цей час! Багато працювало архітекторів чи кого там?

- Трое.
- І що за люди ті архітектори? Здається, я ніколи з ними не стикалася.
- Дуже милі. Але, як на мене, іноді надто непрактичні.
- Дорогенька, ти швидко з цим упораєшся. Ти сама практичність.

Джоанна взяла низку перлів з туалетного столика.

- Гадаю, вони справжні. Так, Ліннет?
- Звичайно.
- Я знаю, це «звичайно» для тебе, люба, але не для більшості людей. Їх сприймуть за культивовані[2 - Несправжні, вирощені на спеціальних фермах.]чи навіть за біжутерію з «Вулвортсу»[3 - Відома мережа універмагів.]. Люба, перли справді неймовірні, так вишукано підібрані. Мабуть, коштують цілого статку!
- Думаєш, їх носити надто вульгарно?
- Ні, зовсім ні, це ж натуральна краса. Яка їхня вартість?
- Близько п'ятдесяти тисяч.
- Це ж купа грошей! Не боїшся, що перли можуть вкрасти?
- Ні, я їх постійно ношу, і, крім того, вони застраховані.
- Ти ж мені дозволиш їх поносити до обіду, чи не так, любонько? Мені аж дух перехоплює!

Ліннет розсміялася.

- Звісно, якщо хочеш.
- Знаєш, Ліннет, я таки тобі заздрю. У тебе є все. У двадцять років ти сама собі господиня, при грошах, вродлива, з чудовим здоров'ям. А на додачу розумна! Коли тобі стукне двадцять один?
- У червні наступного року. Я організую шикарну вечірку в Лондоні на честь повноліття.
- А потім вийдеш заміж за Чарльза Віндлзгема? Усі ті жадливі писаки-пліткарі вже так цього чекають. А який відданий тобі Чарльз.

Ліннет знизала плечима.

- Не знаю. Я поки не хочу ні за кого заміж.
- Тут ти, любко, маєш рацію! Після шлюбу все зовсім не так, еге ж?

Раптово зателенькав телефон, і Ліннет підійшла до нього.

– Алло? Алло?

Їй відповів дворецький:

– Міс де Бельфор на лінії. Вас з'єднати?

– Бельфор? Так, звичайно, з'єднуй.

У слухавці щось клацнуло й почувся голос – нетерплячий, м'який, трохи захеканий:

– Алло, міс Ріджвей? Ліннет!

– Джекі, люба! Сто років тебе не чула!

– Знаю. Це жакливо. Ліннет, страшенно хочу з тобою зустрітись!

– Любонько, ти не могла б сюди під'їхати? Хочу показати тобі свою нову забаву!

– Це я й хочу зробити.

– Тоді негайно сідай у потяг чи машину.

– Гаразд, я приїду. У старому пошарпаному двомісному автомобілі. Купила його за п'ятнадцять фунтів. Часом їздить прекрасно, але примхливий. Якщо я не встигну до полуденного чаю, значить, авто капризує. Бувай, солоденька.

Ліннет повісила слухавку й попрямувала до Джоанни.

– Це давня подруга Жаклін де Бельфор. Ми вчилися разом у школі при монастирі в Парижі. Жакливо неvezуча особа. Її батько був французьким графом, а мати – американка, з Півдня. Батько втік з якоюсь жінкою, а мати втратила всі свої заощадження під час кризи на Волл-стрит. Джекі залишилася зовсім без грошей. Не знаю, як їй вдається триматися на плаву впродовж останніх двох років.

Джоанна полірувала свої яскраві криваво-червоні нігті, скориставшись подушечкою з набору для манікюру своєї подруги. Потім схилила голову набік, прискіпливо оцінюючи результат.

– Любо, – протягнула вона, – хіба це не надто виснажливо? Якщо в моїх друзів трапляється якесь нещастя, я відразу ж відмовляюся від них! Може, це й безсердечно, але рятує від стількох неприємностей! Вони постійно хочуть позичити грошей або відкривають кравецьку майстерню, і тоді треба купувати в них жакливий одяг. Або ж вони розмальовують абажури чи шарфи в техніці батик.

– Тож якщо я втрачу всі гроші, ти наступного дня мене покинеш?

– Так, люба, звісно. У нечесності мене не звинуватиш. Мені подобаються лише успішні люди. І зауваж, такі майже всі, просто багато хто не хоче

цього визнати. Вони кажуть, що «більше не можуть терпіти Мері, Емілі чи Памелу. Проблеми зробили її такою озлобленою та своєрідною, бідолашна!».

– Джоанно, ти така жорстока!

– Ні, я просто меркантильна, як і всі.

– Я не меркантильна!

– Зі зрозумілих причин! Тобі не обов'язково бути корисливою, коли приемні американські опікуни середнього віку щокварталу виплачують тобі величезне утримання.

– Але ти помиляєшся щодо Жаклін, – запевнила Ліннет. – Вона не п'явка. Я хотіла допомогти їй, але вона не дозволила. Вона збіса горда.

– Чому ж вона так поспішає тебе побачити? Б'юсь об заклад, їй щось потрібно! Почекай – і побачиш!

– Вона була дуже схвильована, – визнала Ліннет. – Джекі завжди себе надто накручувала. Якось порізала одного ножом.

– Любко, як цікаво!

– Хлопець тоді мучив собаку. Джекі сказала йому припинити, але він відмовився. Вона відтягнула й струснула його, але він був набагато сильніший, тому врешті вона витягла ніж і штрикнула його. Розгорівся страшний скандал.

– Можу уявити. Це й слухати страшно!

У кімнату ввійшла покоївка Ліннет. Пробурмотівши слова вибачення, вона витягла з гардероба сукню й вийшла.

– Що це з Марі? – запитала Джоанна. – Вона плакала.

– Бідолашна! Я тобі розказувала, що вона хотіла вийти заміж за чоловіка, який працює в Єгипті. Вона небагато про нього знала, тому я подумала, що краще перевірити, чи все там гаразд. Виявилось, що він одружений і має трьох дітей.

– Ліннет! Скільки ж у тебе ворогів, Ліннет?

– Ворогів? – Ліннет здивовано на неї глянула.

Джоанна кивнула й узяла сигарету.

– Ворогів, дорогенька. Ти нестерпно активна. І достобіса добре чиниш правильні речі.

Ліннет розсміялася.

– То й що, у мене взагалі немає ворогів.

IV

Лорд Віндлзгем сидів під кедром і милувався витонченою гармонією Вудхолла. Ніщо не затьмарювало його первісної краси. Нові будівлі й добудови ховалися за рогом. Прекрасний спокійний краєвид купався в променях осіннього сонця. Та попри все Чарльз Віндлзгем бачив не Вудхолл. Натомість перед очима стояв величавий особняк часів королеви Єлизавети, з просторим парком на похмурому тлі... Його сімейне гніздо, Чарлтонбері. А на фоні замку маячив силует дівчини з золотавим волоссям і пристрасним впевненим обличчям... Ліннет, господиня Чарлтонбері!

Він усе ще мав надію. Її відмова не була остаточна. То радше прозвучало як прохання дати їй трохи часу. Що ж, він міг собі дозволити недовго почекаати...

Усе на диво чудово складалося. Без сумніву, це розважливо – одружитися на багатій дівчині, але водночас не було потреби примушувати себе переступати через почуття. Він кохав Ліннет. Він би одружився з нею, навіть якби вона не мала й пенні, а не була однією з найбагатших дівчат в Англії. Та, на щастя, вона була однією з найбагатших дівчат в Англії...

Його уява малювала найпривабливіші плани на майбутнє. Головуватиме в Роксдейлі, можливо, реставрує західне крило, не матиме потреби пускати чужих мисливців у свої володіння.

Чарльз Віндлзгем задрімав на сонці.

V

О четвертій годині почувся шурхіт гравію, по якому під'їхав невеликий пошарпаний двомісний автомобіль. З нього вийшла маленька струнка дівчина з кучмою темного волосся. Вона збігла східцями й шарпнула дзвоник.

За кілька хвилин її провели в довгу величну вітальню, і схожий на духівника дворецький оголосив похмурим тоном:

– Міс де Бельфор!

– Ліннет!

– Джекі!

Віндлзгем стояв осторонь і співчутливо спостерігав, як це ошаленіле маленьке створіння кинулось у відкриті обійми Ліннет.

– Лорд Віндлзгем – міс де Бельфор, моя найкраща подруга.

«Гарне дитя, – подумав він. – Не надто вродливе, але, без сумніву, привабливе, з темними кучерями й величезними очима». Він пробурмотів кілька люб'язностей і непомітно залишив двох подруг на самоті.

Жаклін відразу накинулася на подругу, і Ліннет згадала, що вона завжди була нестримана.

– Віндлзгем? Віндлзгем? Це той чоловік, за якого, як пишуть у газетах, ти виходиш заміж! Це правда, Ліннет? Скажи мені!

Ліннет пробурмотіла:

– Можливо.

– Дорогенька, я така рада за тебе! Здається, він милий.

– О, нічого поки не думай. Я ще не визначилася.

– Звичайно! Королеви завжди належно обдумують вибір чоловіка.

– Джекі, не будь смішною.

– Але ти королева, Ліннет! Завжди була нею. Sa Majeste, la reine Linette. Linette la blonde![4 – Її Величність королева Ліннет. Білявка Ліннет (фр.).]А я – я повірниця королеви! Почесна фрейліна!

– Які дурниці ти кажеш, любя Джекі! Де ти була весь цей час? Ти просто зникла. І навіть не писала.

– Ненавиджу писати листи. Де я була? Завалена справами, дорогенька. Знаєш, я працювала. Остогидла робота з похмурими жінками!

– Дорогенька, якби ти...

– Прийняла дарунок королеви? Чесно кажучи, любя, тому я й тут. Ні, я не позичатиму грошей. До цього поки не дійшло! Але я приїхала просити тебе про велику й важливу послугу.

– Кажи.

– Якщо ти виходиш заміж за того Віндлзгема, то, мабуть, зрозумієш.

Здавалося, на мить Ліннет спантеличилася, а тоді її обличчя просвітліло.

– Джекі, ти маєш на увазі...

– Так, дорогенька, я заручена!

– То ось у чому річ! Я помітила, що сьогодні ти якась особливо жвава. Хоч ти й завжди така, але зараз ще більше.

– Саме так я почуваюся.

- Розкажи мені про нього.

- Його звати Саймон Дойл. Він високий, широкоплечий, неймовірно простий, як хлоп'я, і надзвичайно чарівний! Бідний - зовсім без грошей. Він з тих, кого називають «аристократами», але дуже бідний аристократ, наймолодший син і все таке. Його сім'я - з Девоншира. Він любить провінцію й усе сільське. Останні п'ять років провів у місті, у задушливому офісі. А тепер там скорочення, тож його звільнили. Ліннет, я помру, якщо не вийду за нього заміж! Я помру! Помру! Помру !

- Джекі, не будь смішна!

- Я помру, кажу тобі! Я божеволію від нього. Він божеволіє від мене. Ми не можемо жити одне без одного.

- Любонько, оце ти втрапила!

- Я знаю. Жакливо, еге ж? Та кохання так зненацька заволодіває тобою, що нічого не можна вдіяти.

Джекі на мить замовкла. Її темні широко розплющені очі раптом набули трагічного вигляду. Вона ледь затремтіла.

- Це... іноді навіть лякає! Саймон і я створені одне для одного. Я ніколи не відчуватиму такого до когось іншого. І ти маєш допомогти нам, Ліннет. Я почула, що ти купила це місце, і в моїй голові з'явилась ідея. Тобі потрібен управитель, а може, і два. Я хочу, щоб ти найняла Саймона.

- О! - здивовано вигукнула Ліннет.

Жаклін швидко продовжила:

- Він знає цю роботу, як свої п'ять пальців. Знає все про маєтки, бо й сам виріс в одному з них. Крім того, проходив спеціальне навчання. О, Ліннет, ти ж візьмеш його на роботу, заради мене? Якщо він не впорається, можеш його звільнити. Але він впорається. Ми житимемо в невеликому будиночку, я часто тебе бачитиму, а в саду довкола буде чарівно, просто чарівно.

Вона встала.

- Скажи, що візьмеш його, Ліннет. Скажи, що візьмеш. Прекрасна Ліннет! Струнка, золотоволоса Ліннет! Моя надзвичайна Ліннет! Скажи, що згодна!

- Джекі...

- Ти згодна?

Ліннет розсміялася.

- Ой, Джекі, ти така смішна! Приводь свого хлопця, а потім поговоримо.

Джекі кинулась її розцілювати.

– Моя дорога Ліннет, ти справжня подруга! Я це знала. Ти не підводила мене ніколи. Ти наймиліше створіння у світі! Бувай!

– Але, Джекі, ти що, не залишишся?

– Я? Ні. Я повертаюся до Лондона, а завтра приїду з Саймоном, і ми все узгодимо. Він тобі сподобається. Він такий мазунчик.

– Та хоча б чаю дочекайся.

– Ні, не можу чекати, Ліннет, я надто схвильована. Мушу повернутись і розказати про все Саймону. Я знаю, що божевільна, дорогенька, але нічого не можу вдіяти. Сподіваюся, шлюб мене зцілить. Схоже, він має витверезний ефект на людей.

Вона повернулася на порозі, зупинилась на мить і метнулася птахою, щоб востаннє обійняти свою подругу.

– Люба Ліннет, таких, як ти, більше немає.

VI

Мсьє Гастон Блонден, власник модного ресторанчика «У тітоньки», не належав до тих людей, які радо приймали чи не всіх своїх клієнтів. Багаті, красиві, скандально відомі та знатні відвідувачі намарне чекали, що їх виокремлять і приділять їм особливу увагу. Тільки в рідкісних випадках мсьє Блонден вітав гостя з доброзичливою поблажливістю, супроводжуючи його до привілейованого столика та обмінюючись із ним доречними фразами.

Але в цей особливий вечір мсьє Блонден тричі виявив свою королівську милість – герцогині, лорду, відомому прихильнику перегонів, і маленькому чоловічкові з кумедною зовнішністю та величезними чорними вусами, який, на думку випадкового спостерігача, не міг своєю присутністю принести слави ресторанчику «У тітоньки».

Мсьє Блонден, однак, повадився надзвичайно люб'язно. Хоча клієнтам уже півгодини відповідали, що немає жодного вільного столика, якимось таємничим чином у найкращому місці ресторану один таки знайшовся. Мсьє Блонден провів туди гостя з підкресленою шанобливістю.

– Звісно, для вас столик завжди знайдеться, мсьє Пуаро! Як би я хотів, щоб ви частіше вшановували нас своєю присутністю!

Еркуль Пуаро всміхнувся, пригадуючи давню історію, у якій фігурували труп, офіціант, мсьє Блонден і дуже вродлива леді.

– Ви дуже люб'язні, мсьє Блонден, – сказав він.

– Ви сам, мсьє Пуаро?

- Так, сам.

- О, тоді Жуль приготує для вас не страву, а справжню поему! Жінки, попри їхню чарівність, мають одну ваду - вони відволікають від їжі! Вам сподобається вечере, мсьє Пуаро, це я вам обіцяю. Тепер щодо вина...

До розмови, що перейшла у вузьке русло, долучився Жуль, метрдотель.

Перед тим як відійти, мсьє Блонден затримався на мить і, знизивши голос, конфіденційно запитав:

- Працюєте над серйозною справою?

Пуаро похитав головою.

- Я, на жаль, зараз відпочиваю, - тихо відповів він. - Свого часу я трохи заощадив, і тепер маю можливість насолодитися неробством.

- Я вам заздрю.

- Ні-ні, це не надто розумно. Запевняю вас, це не так весело, як здається, - він зітхнув. - Правду кажуть, що людина була змушена винайти роботу, щоб позбавитися від необхідності думати.

Мсьє Блонден підняв руки в знак протесту.

- Але ж е стільки всього! Є подорожі!

- Так, подорожі. Із цим у мене все не так погано. Планую цієї зими вирушити до Єгипту. Кажуть, клімат там чудовий. Можна втекти від туманів, сірості, одноманітного безперервного дощу.

- Ах, Єгипет! - зітхнув мсьє Блонден.

- Здається, тепер туди можна поїхати потягом, уникаючи подорожі морем, окрім перетину Ла-Маншу.

- То море вам не до душі?

Пуаро похитав головою та ледь здригнувся.

- Мені теж, - співчутливо мовив мсьє Блонден. - Цікаво воно діє на шлунок.

- Але тільки на деякі шлунки! Є люди, на яких хитавиця взагалі не діє. Ба більше, їм це подобається!

- Несправедливо з боку милостивого Бога, - сказав мсьє Блонден.

Він скорбно похитав головою і пішов, занурившись у еретичні думки.

Безшумні меткі офіціанти сервірували стіл. Тости «мелба», вершкове масло, відерце з льодом, усі необхідні атрибути до вишуканої їжі.

Негритянський оркестр вибухнув екстазом дивних незлагоджених звуків. Лондон танцював.

Еркюль Пуаро озирнувся навколо, впорядковуючи враження у своїй систематизованій пам'яті.

Які знуджені та втомлені обличчя в більшості присутніх! Кілька кремезних чоловіків, здавалось, весело проводили час, але на обличчях їхніх супутниць читалися терплячість і витримка. Огрядна жінка в фіалковій сукні світилася від щастя... Звичайно, товстуні мають свою принаду в житті – насолоду смаком, смак до життя, що заборонені тим, хто має більш витончені силуети.

То тут, то там сиділа молодь: хтось із відсутнім поглядом, хтось – знуджений, а хтось, без сумніву, нещасний. Як абсурдно називати щасливою порою молодість – час, коли люди найбільш вразливі!

Погляд Пуаро потеплішав, наткнувшись на одну пару. Які ж вони гармонійні: високий широкоплечий чоловік і струнка тендітна дівчина. Два тіла рухалися в бездоганному ритмі щастя. Щастя, яке вони мали тут і зараз, одне в одному.

Танець завершився. Після оплесків музика залунала знову. А коли закінчилася, пара повернулась до столика поруч із Пуаро.

Розчервоніла дівчина сміялася. Сівши, вона повернулась до супутника, і Пуаро роздивився її веселе обличчя.

Та крім сміху, у її очах було ще щось.

Пуаро з сумнівом похитав головою.

«Вона аж занадто його кохає, та дівчинка, – сказав він собі. – Це небезпечно. Небезпечно».

А тоді він почув слово «Єтипет».

До нього чітко долинали їхні голоси: дівочий – юний, свіжий, зухвалий, з тонким відтінком м'якої, чужої «р» – і чоловічий – приємний, приглушений голос добре вихованого англійця.

– Саймоне, я не кажу «гоп», поки не перескочу. Будь певен, Ліннет нас не кине!

– Можливо, я її розчарую.

– Дурниці, ця робота саме для тебе.

– Насправді я думаю, що... Я не сумніваюся, що впораюсь. І я старатимусь заради тебе.

Дівчина м'яко розсміялася ширим, щасливим сміхом.

– Зачекаємо три місяці, щоб переконатися, що тебе не звільнять, і тоді...

- І тоді я покладу до твоїх ніг усі земні блага. У цьому ж суть, так?

- І, як я казала, поїдемо до Єгипту в медовий місяць. До чорта витрати! Усе своє життя я хотіла поїхати до Єгипту! Ніл, піраміди, пісок...

Його голос звучав невиразно:

- Ми побачимо все це разом, Джекі, разом. Хіба це не чудово?

- Хотіла б я знати, чи для тебе це буде так само казково, як і для мене? Чи хочеш ти цього так само, як я?

Її голос раптом став різким, очі широко розплющилися, мов від страху.

Відповідь чоловіка була такою ж різкою:

- Не мели дурницю, Джекі.

Але дівчина повторила:

- Хотіла б я знати... - і, знизавши плечима, запропонувала: - Потанцюймо?

Еркюль Пуаро пробурмотів:

- Une qui aime et un qui se laisse aimer[5 - Вона любить, а він дозволяє себе любити (фр.)]. Так, я теж хотів би знати.

VII

- А що як норів у нього ще той? - спитала Джоанна Саутвуд.

Ліннет похитала головою.

- Не думаю. Я довіряю смаку Жаклін.

- Але ж закохані сприймають усе по-іншому.

Ліннет нетерпляче похитала головою й змінила тему.

- Мушу йти на зустріч із містером Пірсом щодо того проекту.

- Проекту?

- Так, є кілька жакливих, антисанітарних старих будинків. Я збираюся їх знести, а мешканців переселити.

- Як же ти піклуєшся про інтереси громадськості та гігієну, любонько!

- Вони мусять переїхати. Вікна тих будинків виходитимуть на мій новий басейн.

- А їхні мешканці згодні переїхати?

- Більшість це радо зробить, але є кілька впертих дурнів. Це так дратує. Схоже, вони не розуміють, наскільки покращаться умови їхнього життя!

- Здається, ти вимагаєш занадто наполегливо.

- Люба Джоанно, це ж справді для їхнього блага.

- Так, дорогенька. Я в цьому впевнена. Примусове благо.

Ліннет насупилася, а Джоанна розсміялася.

- Ну що, ти ж тиран, визнай. Добродійний тиран, якщо можна так сказати.

- І зовсім я не тиран!

- Але ти завжди робиш усе по-своєму!

- Не завжди.

- Ліннет Ріджвей, ти можеш глянути мені просто в очі й розповісти хоча б про один випадок, коли ти не отримала того, що хотіла?

- Купу разів.

- О, так, «кupu разів», саме так, але жодного конкретного прикладу. І ти просто не згадаєш, любонько, як би не намагалася! Триумфальна поїздка Ліннет Ріджвей золотою колісницею.

Ліннет різко спитала:

- Гадаєш, я егоїстка?

- Ні, ти просто непереможна. Сукупний ефект грошей і привабливості. Усе тобі підпорядковується. Те, чого не можеш купити за гроші, ти купуєш усмішкою. Результат: Ліннет Ріджвей, дівчина, яка має все.

- Джоанно, ти просто смішна!

- Гаразд, хіба ти маєш не все?

- Здається, усе... Це якось відразливо!

- Звісно, це відразливо, дорогенька! З часом тобі, напевне, стане страшенно нудно, усе набридне. Тож поки насолоджуйся триумфальною поїздкою в золотій колісниці. От тільки цікаво, дуже цікаво, що станеться, коли ти захочеш проїхати вулицею, а там знак: «Проїзд заборонено».

- Не будь ідіоткою, Джоанно.

До них підійшов лорд Віндлзгем, і Ліннет повернулася до нього:

– Джоанна каже мені всяку гидоту.

– То все від злості, любонько, від злості, – ухильно відповіла Джоанна, піднімаючись із крісла.

Дівчина вийшла, не перепросивши: вона помітила, як палають очі Віндлзгема.

Якусь мить лорд мовчав, а потім одразу перейшов до суті.

– Ліннет, ти вже обдумала?

Вона повільно відповіла:

– Я надто груба? Гадаю, якщо я не впевнена, краще ска зати «ні»...

Він перервав:

– Не кажи цього! У тебе є час, стільки, скільки захочеш. І знаєш, я думаю, що ми будемо щасливі разом.

– Розумієте, – сказала Ліннет винуватим, майже дитячим тоном, – мені тут усе так подобається. – Вона провела рукою. – Я хотіла зробити Вудхолл ідеальним заміським маєтком. І думаю, я добре постаралась, хіба ні?

– Тут чудово. Прекрасне планування. Усе ідеально. Ліннет, ти розумниця.

На мить він замовк, а тоді продовжив:

– Але ж тобі подобається Чарлтонбері? Звісно, маєток треба модернізувати й усе таке, але ти в цьому чудово розумієшся. І тобі це подобається.

– Так, звісно, Чарлтонбері – божественне місце.

Вона говорила з ентузіазмом, але раптом відчула холод усередині. Пролунала дивна нотка, що стривожила її повне задоволення життям. Вона не відразу проаналізувала це нове почуття, але пізніше, коли Віндлзгем пішов, спробувала зрозуміти, що відбувається в закамарках її серця.

Чарлтонбері, так, це воно. Її обурило згадка про Чарлтонбері. Але чому? Чарлтонбері доволі відоме місце. Предки Віндлзгема володіли ним ще з часів королеви Єлизавети. Хазяйка Чарлтонбері мала б шанований статус у суспільстві, а Віндлзгем був однією з краших parti[6 – Партія (фр.)]в Англії.

Звісно, він не міг сприймати Вудхолл серйозно... А Вудхолл ніяк не спромігся б конкурувати з Чарлтонбері.

Так, але Вудхолл був її! Вона побачила його, купила, відбудувала, відновила, щедро вклавши гроші в маєток. Це була її власність, її королівство.

Але все це втратить сенс, якщо вона одружиться з Віндлзгемом. Що вони робитимуть з двома особняками? Зрозуміло, що від одного з них (звісно, від Вудхолла), доведеться відмовитись.

Вона, Ліннет Ріджвей, уже не існуватиме. Вона стане графинею Віндлзгем і принесе власнику Чарлтонбері розкішне придане. Вона стане дружиною короля, а не королевою.

«Це ж просто смішно», – подумала Ліннет.

Але ж цікаво, яка ненависна для неї думка покинути Вуд-холл..

Та невже більше нічого її не турбувало?

Голос Джекі – з дивною, тремтливою ноткою, коли вона казала: «Я помру, якщо не вийду за нього заміж! Я помру! Помру!»

Так широко, так палко. Чи вона, Ліннет, те саме відчуває до Віндлзгема? Звичайно, ні. Можливо, вона ніколи ні до кого не матиме таких почуттів. Мабуть, це чудово – відчувати таке...

З відчиненого вікна долинув шум мотора.

Ліннет нетерпляче здригнулась. Це, певно, Джекі та її наречений. Ліннет вийшла їм назустріч.

Вона стояла у дверях, коли Жаклін і Саймон Дойл вийшли з машини.

– Ліннет! – кинулась до неї Джекі. – Це Саймон. Саймоне, це Ліннет, найпрекрасніша людина у світі.

Ліннет поглянула на високого молодого чоловіка з широкими плечима, блакитними очима, жорстким кучерявим каштановим волоссям, квадратним підборіддям і хлоп'ячою, чарівною, простою усмішкою...

Дівчина протягнула йому руку. Долоня Саймона була сильна й тепла... Ліннет сподобалося, як він дивився на неї – з наївним, щирим захопленням.

Джекі сказала йому, що вона чудова, і він, очевидно, думав так само.

Її охопило тепле й солодке відчуття сп'яніння.

– Хіба тут не мило? – спитала вона. – Заходьте, Саймоне, дозвольте мені гідно привітати свого нового управителя.

Повернувшись, щоб повести їх за собою, Ліннет подумала: «Я страшенно, страшенно рада. Мені сподобався хлопець Джекі, надзвичайно сподобався...»

І тоді щемлива думка: «Джекі пощастило...»

Відкинувшись на спинку плетеного крісла й позіхаючи, Тім Аллертон вдивлявся в море. Раптом він швидко зиркнув убік, на свою матір.

Місіс Аллертон була приємною сивою жінкою п'ятдесяти років.

Щоразу, дивлячись на сина, вона суворо стискала губи, щоб приховати велику любов до нього. Та цей трюк навіть незнайомців рідко міг обманути, а Тім усе прекрасно розумів.

– Мамо, тобі справді подобається Майорка? – спитав він.

– Ну, – не поспішала з відповіддю місіс Аллертон. – Тут дешево.

– І холодно, – додав Тім, ледь здригнувшись.

То був високий худий юнак з темним волоссям і доволі вузькою грудною кліткою. У нього була красива форма губ, сумні очі, нерішуче підборіддя й довгі тонкі руки.

Тім ніколи не мав міцної статури, а кілька років тому йому загрожувало виснаження організму. Усі знали, що він «пише», але друзям було відомо, що розпитувати його про літературну працю небажано.

– Про що думаєш, Тіме?

Місіс Аллертон була насторожена. Її сяючі карі очі дивилися з підозрою.

Тім Аллертон засміявся.

– Я думав про Єгипет.

– Єгипет? – у голосі жінки почувся сумнів.

– Справжнє тепло, рідна. Ліниві золоті піски. Ніл. Я хотів би побачити Ніл, а ти?

– О, я б із задоволенням, – сказала вона беземоційно. – Але Єгипет – це дорого, любий. Не для тих, хто рахує кожне пенні.

Тім розсміявся. Він устав, потягнувся. І раптом ожив, пожвавішав. У голосі чулася радість.

– Гроші – то моя турбота. Так, матусю. Невелика угода на біржі. Результати цілком задовільні. Я дізнався цього ранку.

– Сьогодні вранці? – різко перепитала місіс Аллертон. – Ти отримав лиш один лист, і він...

Вона замовкла й прикусила язика.

Тім на мить задумався: розсміятися йому чи розсердитись. Та веселий настрій узяв гору.

– Лист від Джоанни, – закінчив він холодно. – Саме так, матінко. Ти просто королева детективів! Знаменитий Еркюль Пуаро мав би добре наглядати за своїми лаврами, коли поруч ти.

Місіс Аллертон, здавалось, дуже роздратувалася.

– Я просто побачила почерк...

– І зрозуміла, що лист не від брокера? Саме так. Насправді я ще вчора отримав від нього повідомлення. Почерк Джоанни одразу ж кидається у вічі – слова розлізлися по конверту, наче павутина п'яного павука.

– Що пише Джоанна? Якись новини?

Місіс Аллертон намагалася говорити буденно й спокійно. Дружба між сином і його троюрідною сестрою Джоанною Саутвуд завжди її дратувала. Не те щоб, як вона казала, «там щось було». Вона переконана, що нічого не було. Тім ніколи не мав до Джоанни ніжних почуттів, як і вона до нього. Їхнє взаємне тяжіння, здається, базувалося на плітках і великій кількості спільних друзів та знайомих. Обое любили і людей, і поговорити про них. Джоанна вміла бути дотепною, навіть ідкою.

І не через страх, що Тім може закохатися в Джоанну, місіс Аллертон трохи напружувалася щоразу, коли Джоанна була поруч чи коли від неї приходив лист.

То було інше почуття, яке важко пояснити. Можливо, невизнані ревності через те шире задоволення, яке Тім відчував поряд із Джоанною. Син і мати були такі ідеальні компаньйони, що, побачивши його, захопленого іншою жінкою, місіс Аллертон завжди трохи тривожилася. Вона також припускала, що своєю присутністю в таких випадках вона ставила бар'єр між двома представниками молодшого покоління. Часто жінка заставляла їх зануреними в розмову, яка з її появою швидко згорталася, і, здавалось, цю компанію приймали вимушено, як обов'язок. Звичайно, місіс Аллертон не любила Джоанну Саутвуд. Вона вважала дівчину неширою, фальшивою та поверховою. Їй було дуже важко втриматися від того, щоб говорити про неї піднесеним тоном.

У відповідь на її запитання Тім витягнув лист із кишені та швидко його проглянув. Мати тим часом відмітила, що лист був доволі довгим.

– Нічого особливого, – сказав він. – Девеніші розлучаються. Старий Монті постане перед судом за водіння п'яним. Віндлзгем виїхав до Канади. Схоже, його надто зачепила відмова Ліннет Ріджвей. Вона таки збирається одружитися з тим своїм управителем.

– Це щось неймовірне! Він дуже неприємний?

– Ні, зовсім ні. Він з девонширських Дойлів. Без грошей, звичайно. Власне, він був заручений з однією з найкращих подруг Ліннет. Не дуже гарна історія.

– Я тут взагалі нічого гарного не бачу, – сказала місіс Аллертон, почервонівши.

Тім окинув її поглядом, сповненим любові.

– Я знаю, матусю. Ти не схвалюєш привласнення чужих чоловіків і подібні історії.

– За моєї молодості ми мали принципи. І це було дуже добре! А тепер молоді люди, схоже, думають, що можуть робити все, що завгодно.

Тім усміхнувся.

– Вони не тільки так думають, а й роблять те, що хочуть. Vide[7 – Шелихвістка (фр.)]Ліннет Ріджвей!

– Ну, як на мене, це огидно.

Хлопець підморгнув їй.

– Веселіше, мій консерваторе! Мабуть, я згоден з тобою! У всякому разі я ще не привласнив собі нічийої дружини чи нареченої.

– Я впевнена, що ти б ніколи цього не зробив, – сказала місіс Аллертон, додавши із запалом: – Я виростила тебе належним чином.

– Отже, то твоя заслуга, не моя.

Він глузливо всміхнувся, склав лист і знову сховав. У місіс Аллертон промайнула думка, що він показував їй більшість листів, а з Джоанниних зачитував лише уривки.

Але вона відігнала негідну думку й вирішила, як завше, поводитись як леді.

– І як поживає Джоанна? – запитала вона.

– Та так собі. Пише, що планує відкрити у Мейфері[8 – Багатий квартал у Лондоні.]крамничку з делікатесами.

– Вона завжди скаржиться на брак грошей, –пустила шпильку місіс Аллертон, – але на місці їй не сидиться, а одяг, певне, коштує цілого статку. Джоанна завжди прекрасно одягнена.

– Ну, – відказав син, – вона, мабуть, не платить за нього. Ні, мамо, я не про те, про що подумав твій едвардіанський розум. Я думаю, вона буквально не сплачує своїх рахунків.

Жінка зітхнула.

– Ніяк не зрозумію, як люди це роблять.

– О, це своєрідний особливий талант. Якщо маєш екстравагантний смак і зовсім не відчуваєш вартості грошей, то отримаєш у кредит будь-яку суму.

– Так, але зрештою потрапиш до суду через неспроможність виплати, як бідолашний сер Джордж Вуд.

- Ти маєш слабинку до того старого торговця кіньми. Можливо, тому, що він назвав тебе пуп'янком під час танцю в 1879 році?

- У 1879 я ще не народилася, - із запалом відрізала місіс Аллертон. - У сера Джорджа блискучі манери, і більше не смій називати його торговцем кіньми.

- Я чув про нього кумедні історії від знайомих.

- Ви з Джоанною не зважаєте, що говорите про людей. Будь-що підійде, лише б удосталь позлословити.

Тім здивовано підняв брови.

- Матусю, чому ти так розсердилася? Я й не знав, що старий Вуд тобі так подобається.

- Ти не розумієш, наскільки важко йому було продати Вуд-холл. Він так дбав про те місце.

Тім придушив своє бажання заперечити. Хто він, зрештою, щоб судити? Натомість юнак задумливо сказав:

- Знаєш, гадаю, тут твоя правда. Ліннет запросила його приїхати й подивитися, що вона зробила з маєтком, але він навідріз відмовився.

- Звичайно. Їй слід було добре подумати, перш ніж його запрошувати.

- Здається, він заповзявся на неї, щось бурмоче собі під ніс щоразу, коли її бачить. Не може пробачити, що вона заплатила найвищу ціну за той трухлявий сімейний маєток.

- А ти геть не зрозумієш? - різко запитала місіс Аллертон.

- Чесно кажучи, ні, - спокійно сказав Тім. - Навіщо жити минулим? Для чого чіплятися за те, що вже пройшло?

- А що пропонуєш натомість?

Він знизав плечима.

- Мабуть, сильне захоплення. Щось нове. Радість незнання того, що чекає нас день у день. Замість того щоб успадковувати непотрібний шматок землі, радіти, що можеш заробити гроші сам, своїм розумом і здібностями.

- Тобто успішна угода на фондовій біржі!

Він розсміявся.

- Чому б ні?

- А якби таку ж суму на фондовій біржі ти втратив?

- Матусю, це доволі нетактовно. І сьогодні зовсім недоречно... То як щодо Єгипту?

- Ну...

Він з усмішкою перервав:

- Усе домовлено. Ми ж обое завжди хотіли поїхати до Єгипту.

- Коли ти пропонуєш їхати?

- О, наступного місяця. Січень там - найкращий час. Насолоджуватимемося чудовим оточенням у цьому готелі ще кілька тижнів.

- Тіме, - докірливо мовила місіс Аллертон, а тоді винувато додала: - Боюсь, я обіцяла місіс Ліч, що ти супроводжуватимеш її до поліцейського відділка. Вона не говорить іспанською.

Тім нахмурився.

- Через її каблучку? Криваво-червоний рубін коновалової дочки. Вона й далі наполягає, що його вкрали? Я піду, якщо хочеш, але тільки змарную час. Вона просто наробить прикросів якійсь бідолашній служниці. Я чітко бачив перстень на її пальці, коли вона заходила в море того дня. Він зісковзнув у воду, а вона навіть не помітила.

- Вона впевнена, що залишила його на туалетному столику.

- Та ні. Я бачив це на власні очі. Та вона дурепа. Як і кожна жінка, яка гордовито заходить у море в грудні, вдаючи, що вода тепла, бо в ту мить яскраво світить сонце. У будь-якому разі огрядним жінкам треба заборонити купатися: вони просто огидні у своїх купальних костюмах.

- Гадаю, мені слід відмовитися від купання, - пробурмотіла місіс Аллертон.

Тім голосно фиркнув.

- Тобі? Та ти втреш носа більшості молодих дівчат!

Місіс Аллертон зітхнула й сказала:

- Шкода, що тут так мало молоді.

Хлопець рішуче похитав головою.

- А мені - ні. Нам з тобою тут і без незнайомих добре.

- Ти хотів би, щоб Джоанна була тут.

- Ні, - його голос несподівано прозвучав твердо. - Тут ти цілком помиляєшся. З Джоанною цікаво та весело, але вона мені не надто подобається. Якби вона була поруч, то діяла б мені на нерви. Я радий, що її тут немає. Я б не переймався, якби більше її не побачив.

І ледь чутно додав:

– Існує тільки одна жінка у світі, яку я поважаю та обожнюю, і, гадаю, місіс Аллертон, вам чудово відомо, хто вона.

Материне обличчя почервоніло, і вона здавалася доволі збентеженою.

Тім говорив серйозно.

– У світі небагато справді вродливих жінок, і ти одна з них.

IX

У квартирі з видом на Центральний парк у Нью-Йорку місіс Робсон вигукнула:

– Хіба це не чудово, Корнеліє! Ти найщасливіша дівчина!

У відповідь Корнелія Робсон зашарілася.

То була дебела незграбна дівчина з карими відданими очима.

– О, це буде неймовірно! – сказала вона вражено.

Стара міс ван Скайлер схвально кивнула головою, задоволена правильною реакцією бідної родички.

– Я завжди мріяла про подорож Європою, – зітхнула Корнелія. – Та навіть не сподівалася, що колись туди потраплю.

– Звичайно, міс Бауерз поїде зі мною, як завжди, – сказала міс ван Скайлер, – але для компаньйонки вона обмежена, дуже обмежена. Є багато дрібних справ, у яких Корнелія може мені допомогти.

– З радістю, кузино Марі, – із запалом кинула Корнелія.

– Гаразд, тоді домовилися, – мовила міс ван Скайлер. – Тепер біжи, пошукай Бауерз, любонько. Настав час для мого егг-нога[9 – Солодкий напій на основі яєць і молока.]

Корнелія вийшла.

– Дорога моя Марі, я вам дуже вдячна, – озвалась місіс Робсон. – Знаєте, я гадаю, Корнелія дуже страждає через те, що не буває у світському товаристві. Це робить її якоюсь сумірною. Якби ж я могла собі дозволити возити її по різних місцях, але самі знаєте, як ми живемо після смерті Неда.

– Я дуже рада, що вона іде зі мною. Корнелія завжди була доброю і поворотною дівчиною, готовою виконувати вказівки, і вона не така егоїстична, як деяка теперішня молодь.

Місіс Робсон підвелася й поцілувала зморщене воскувате обличчя родички.

– Я довіку вам буду вдячна, – сказала жінка.

На сходах вона зустріла високу вправну жінку, яка несла склянку з жовтуватим пінним напоєм.

– Що ж, міс Бауерз, ідете до Європи?

– Так, місіс Робсон, а що?

– Така чудова поїздка!

– Так, гадаю, вона буде приємною.

– А ви раніше вже були за кордоном?

– О, так, місіс Робсон. Торік восени я була в Парижі з міс ван Скайлер. Але ще ніколи не була в Єгипті.

Місіс Робсон на мить завагалася.

– Сподіваюся, що не виникне... жодних проблем.

Проте міс Бауерз відповіла своїм звичним тоном:

– О, ні, місіс Робсон, я про це подбаю. Я завжди дуже пильна.

Але поки місіс Робсон повільно спускалася сходами, з її обличчя не сходила легка тінь.

X

У власному кабінеті в центрі міста містер Ендрю Пеннінгтон розбирав пошту. Раптом його рука стислася в кулак і гучно гепнула по столу. Обличчя чоловіка побуряковіло, а на чолі з'явилися дві великі жилки. Він натиснув кнопку дзвінка на своєму столі, і з швидкістю, гідною похвали, з'явилася елегантна стенографістка.

– Скажи містеру Рокфорду, хай підійде сюди.

– Так, містере Пеннінгтон.

Через кілька хвилин Стерндейл Рокфорд, партнер Пеннінгтона, увійшов у кабінет. Чоловіки були в дечому схожі: високі, худорляві, з волоссям, що почало сивіти, і гладко поголеними обличчями.

– Що трапилося, Пеннінгтоне?

Пеннінгтон глянув на нього з-під листа, який перечитував, і сказав:

– Ліннет одружилася...

– Що?

– Ти почув, що я сказав! Ліннет Ріджвей одружилася!

– Як? Коли? Чому ми про це не чули?

Пеннінгтон подивився на календар на своєму столі.

– Коли вона писала цей лист, то ще не була одружена. Але зараз вже одружена. Це сталося вранці четвертого. Тобто сьогодні.

Рокфорд опустився на крісло.

– Оце так! І без попередження. Хто той чоловік?

Пеннінгтон знову повернувся до листа.

– Дойл. Саймон Дойл.

– Хто він такий? Чув про нього?

– Ні. Вона небагато написала... – Чоловік пробіг очима рівний гарний почерк.

– Мені здається, вона щось приховує... Але це не має значення. Суть у тому, що вона одружена.

Чоловіки зустрілися поглядами. Рокфорд кивнув.

– Це треба добре обдумати, – тихо сказав він.

– Що нам із цим робити?

– Це я тебе питаю.

На мить обое замовкли.

Тоді Рокфорд запитав:

– Маєш якийсь план?

Пеннінгтон повільно відповів:

– «Нормандія» відпливає сьогодні. Хтось із нас може вирушити.

– Ти божевільний! Це твоя блискуча ідея?

Пеннінгтон почав:

– Ті англійські адвокати... – і замовк.

– І що з ними? Ти ж не поїдеш їх переконувати? Ти божевільний!

- Я не пропоную, щоб ти... чи я... відправилися в Англію.

- То в чому твій задум?

Пеннінгтон розгладив лист.

- Ліннет іде в Єгипет на медовий місяць. І буде там якраз місяць, якщо не більше.

- Єгипет... І?

Рокфорд на хвилину задумався, потім підвів голову й зустрівся поглядом з партнером.

- Єгипет, - повторив він, - ось твоя ідея!

- Так, випадкова зустріч під час подорожі. Ліннет і її чоловік... атмосфера медового місяця. Це можна перевірити.

Рокфорд трохи сумнівався.

- Ліннет метикувата... але...

Пеннінгтон спокійно сказав:

- Гадаю, є й інші способи владнати це питання.

Їхні погляди знову зустрілися. Рокфорд кивнув.

- Добре, старий.

Пеннінгтон подивився на годинник.

- Хто б із нас не їхав, треба поспішати.

- Їдь ти, - відразу сказав Рокфорд. - Ти завжди мав вплив на Ліннет. «Дядько Ендрю». Те, що треба!

Пеннінгтонове обличчя посерйознішало.

- Сподіваюсь, я зможу все владнати, - промовив він.

- Ти мусиш це владнати. Ситуація критична, - відказав його партнер.

XI

Вільям Кармайлк звернувся до високого довгов'язого юнака, який відчинив двері й запитально глянув на нього:

- Поклич містера Джима, будь ласка.

Джим Фанторп увійшов до кімнати й запитливо поглянув на свого дядька. Старший чоловік підняв на нього погляд, кивнув і крякнув:

- Угу, нарешті.

- Ви мене кликали?

- Просто глянь на це.

Юнак сів і потягнув до себе стос паперів. Старший спостерігав за ним.

- Ну?

Відповідь не змусила чекати:

- Щось це підозріло, сер.

Старший партнер фірми «Кармайкл, Грант і Кармайкл» знову характерно крякнув. Джим Фанторп перечитував лист, який щойно прибув авіапоштою з Єгипту:

«...Якось дивно писати діловий лист у такий день. Ми провели тиждень у готелі "Менахауз" і з'їздили до Файюма. Післязавтра попливемо теплоходом по Нілу до Луксора й Асуана, і, можливо, аж до Хартума. Сьогодні вранці ми пішли в агентство Кука по квитки, і кого першого я там зустріла? Мого американського опікуна Ендрю Пеннінгтона. Здається, ви бачилися з ним два роки тому, коли він приїжджав до мене. Я навіть не знала, що він у Єгипті, а він не знав, що там я. Він навіть не знав, що я одружена! Лист, у якому я писала про шлюб, мабуть, його не застав. Власне, він теж плистиме тим же пароплавом по Нілу, що й ми. Оце так збіг! Дякую за все, що ви зробили, попри вашу зайнятість. Я...»

Юнак саме збирався перегорнути сторінку, коли містер Кармайкл забрав у нього лист.

- Це все, - сказав він. - Решта не має значення. Ну, що думаєш?

Його небіж на мить замислився, а потім сказав:

- Що ж, гадаю, це не збіг.

Дядько схвально кивнув.

- Хочеш поїхати до Єгипту? - гаркнув він.

- Вважаєте, це необхідно?

- Думаю, не варто гаяти час.

- Але чому я?

- Подумай, хлопче, добре подумай. Ліннет Ріджвей тебе не знає, як і Пеннінгтон. Якщо вилетиш літаком, можеш встигнути.

- Мені... мені це не подобається, сер. Що я зможу вдіяти?

- Уважно за всім спостерігай. Нашорош вуха. Думай, якщо маєш чим. А при необхідності - дій.

- Мені це зовсім не подобається.

- Хай так, але ти повинен це зробити.

- Це... так необхідно?

- Я впевнений, - сказав містер Кармайкл, - для нас це життєво важливо.

XII

Поправляючи тюрбан з місцевої тканини, яку вона огорнула довкола голови, місіс Оттерборн роздратовано буркнула:

- Я справді не розумію, чому нам не поїхати до Єгипту. Мене вже верне від Єрусалима.

Оскільки її дочка промовчала, вона додала:

- Можеш хоча б відповісти, коли я запитую.

Розалі дивилася на фотографію в газеті. Під нею був підпис:

«Місіс Саймон Дойл, до заміжжя добре відома як світська красуня Ліннет Ріджвей. Містер і місіс Дойли проводять відпустку в Єгипті».

- Мамо, то ти хочеш поїхати до Єгипту? - спитала Розалі.

- Так, хочу! - гаркнула місіс Оттерборн. - Я вважаю, що до нас тут безцеремонно ставляться. Моя присутність тут - це реклама для них, мені мали б дати спеціальну знижку. Коли я натякнула на це, вони повелися нахабно, дуже нахабно. Я сказала їм усе, що я думаю.

Дівчина зітхнула:

- Усі місця дуже схожі. Я б звідси поїхала просто зараз.

- А сьогодні, - продовжувала місіс Оттерборн, - управитель нахабно мені заявив, що всі номери заброньовані заздалегідь, тож ми повинні виселитися через два дні.

- Отже, ми змушені кудись виїхати.

- Не обов'язково. Я ще можу поборотися за свої права.

- Думаю, з таким успіхом можна поїхати до Єгипту. Яка різниця, - пробурмотіла Розалі.

- Звісно, це ж не питання життя і смерті, - сказала місіс Оттерборн.

Але тут вона помилялася, це справді було питання життя і смерті.

Частина друга

Єгипет

Розділ перший

- То Еркюль Пуаро, детектив, - сказала місіс Аллертон.

Разом із сином вона сиділа на яскраво-червоних плетених кріслах перед готелем «На бистрині» в Асуані. Вони спостерігали за двома постатями, що віддалялися, - невисоким чоловіком у білому шовковому костюмі та високою стрункою дівчиною.

Тім Аллертон на диво неспокійно совався в кріслі.

- Той кумедний чоловічок? - невпевнено запитав він.

- Той кумедний чоловічок!

- Що він, чорт забирай, тут робить? - допитувався Тім.

Його мати засміялася.

- Любий, схоже, ти надто схвилюваний. Чому чоловікам так подобаються злочини? Я ненавиджу детективні романи й ніколи їх не читаю. Але не думаю, що мсьє Пуаро тут з якимось прихованим мотивом. У нього вдосталь грошей і, гадаю, він просто насолоджується життям.

- Схоже, він тут кинув оком на найкращу дівчину.

Місіс Аллертон трохи схилила голову набік, спостерігаючи, як віддаляються постаті мсьє Пуаро і його компаньйонки.

Дівчина поруч із ним була вища дюймів на три. Мала гарну ходу, йшла нісковано, ні сутулячись.

– Гадаю, вона доволі приваблива, – сказала місіс Аллертон.

Вона кинула швидкий косий погляд на Тіма. На її здивування, він одразу ж потрапив на гачок.

– Навіть більше, ніж «доволі». Шкода, що вона якась сердита й похмура.

– Може, у неї такий вираз обличчя, любий.

– Думаю, що вона неприємне мале чортеня. Але як дівчина – дуже приваблива.

Та, про кого вони говорили, повільно прогулювалася з Пуаро. Розалі Оттерборн крутила в руках закриту парасольку, і вираз її обличчя підтверджував те, що щойно сказав Тім. Дівчина була і похмура, і сердита. Вона насупила брови, а яскраво-червона лінія вуст вигнулася кутиками вниз.

За воротами готелю компаньйони звернули ліворуч і увійшли в прохолодний затінок міського саду.

Еркюль Пуаро спокійно собі теревенив, перебуваючи в піднесеному настрої. Він був одягнений у дбайливо випрасуваний білий шовковий костюм і панаму й тримав у руці багато декорований хлист від мух, що мав руків'я зі штучного бурштину.

– ...це мене зачаровує, – говорив він. – Чорні скелі Еле-фантини, і сонце, і човники на річці. Життя справді чудове.

Він на мить замовк, а тоді додав:

– Ви так не думаєте, мадемуазель?

Розалі Оттерборн коротко сказала:

– Думаю, так. Але, як на мене, Асуан занадто похмуре місце, готель напівпорожній, і всім тут близько ста...

Вона замовкла, прикусивши губу.

Очі Пуаро зблиснули.

– Так, ваша правда. Я сам однією ногою в могилі.

– Я... я не мала вас на увазі, – відказала дівчина. – Вибачте. Негарно вийшло.

– Зовсім ні. Цілком природно віддавати перевагу компанії однолітків. Що ж, принаймні один молодий чоловік тут є.

– Той, котрий постійно сидить біля матері? Вона мені подобається, але, гадаю, він жадливий – такий пихатий!

Пуаро всміхнувся.

– А я... я пихатий?

– Ні, не думаю.

Її, вочевидь, він мало цікавив, але це не роздратувало Пуаро. Він просто спокійно й задоволено відзначив:

– Мій найкращий друг каже, що я надто пихатий.

– Ну, що ж, – невизначено мовила Розалі. – Думаю, ви маєте причини лестити собі. На жаль, кримінальні історії мене взагалі не цікавлять.

Пуаро урочисто заявив:

– Я радий дізнатися, що у вас немає таємниць, які слід приховувати.

На мить вона скинула свою насуплену маску й кинула швидкий допитливий погляд на Пуаро. Здавалося, він цього не помітив і продовжував:

– Мадам, ваша мама сьогодні не прийшла на обід. Сподіваюсь, вона добре почувається.

– Це місце їй не підходить, – коротко відповіла Розалі. – Я буду рада, коли ми поїдемо звідси.

– Ми з вами супутники, еге ж? Разом ідемо на екскурсію до Ваді-Хальфи та Другого нільського порога?

– Так.

Вони вийшли з тіні саду на курну дорогу вздовж берега річки. Там їх оточили п'ятеро пильних продавців намиста, двоє вуличних торговців листівками, троє продавців гіпсових скарабеїв, пара хлопчиків із віслюками та кілька малолітніх шалапутів, які хоча й трималися окремо, але не втрачали надії.

– Не бажаєте купити намисто, сер? Дуже гарне, сер, дуже дешево...

– Леді, купіть скарабея. Дивіться, велика королева, вона приносить щастя...

– Сер, гляньте, це лазурит. Справжній. Дуже хороший. Дуже дешево...

– Хочете покататися на віслюку, сер? Це дуже хороший віслюк. Його звати Содове Віскі, сер...

– Хочете поїхати на гранітний кар'єр, сер? Це дуже хороший віслюк. Той віслюк поганий, сер, той віслюк падає...

– Хочете листівку, дуже дешево, дуже гарно...

- Послухайте, леді... Лише десять піастрів... Дуже дешево... Лазурит і слонова кістка...

- Це дуже хороший хлист від мух, із бурштину...

- Хочете покататися на човні, сер? У мене дуже гарний човен, сер...

- Леді, поїдете до готелю верхи? Ось першокласний віслук...

Розсіяно розмахуючи руками, Пуаро намагався позбутися цього настирного людського рою. Розалі проходила повз них, наче сновиди.

- Краще вдавати сліпу й глуху, - відзначила вона.

Малолітні шалапути бігли поруч із ними, жалібно випрошуючи:

- Бакшиш? Бакшиш? Гіп-гіп-ура... Дуже добрі, дуже приємні...

Їхнє барвисте ганчір'я живописно розвівалося, а на повіках дітей роями скупчилися мухи.

Ці були найнастирливіші. Усі інші відстали та обсіли перехожого за наступним рогом.

Тепер Пуаро та Розалі проходили повз ряд крамничок, з яких чулися ввічливі переконливі заклики...

- Відвідаєте сьогодні мою крамницю, сер?

- Не хочете цього крокодила зі слонової кістки, сер?

- Ви ще не були в моїй крамниці, сер? Я покажу вам прекрасні речі.

Вони звернули в п'яту крамницю, де Розалі залишила кілька рулонів фотоплівки. Це й була мета прогулянки.

Потім вони вийшли та попрямували до річки.

Один з нільських пароплавів саме швартувався. Пуаро та Розалі з цікавістю розглядали пасажирів.

- Багатенько, еге ж? - зауважила Розалі.

Вона обернулася до Тіма Аллертона, який щойно приєднався до них. Він трохи задихався, ніби поспішав.

Вони якийсь час постояли, а потім Тім озвався.

- Жакхливе юрмисько, як завжди, - зневажливо відмітив він, вказуючи на пасажирів, які висаджувалися.

- Зазвичай вони доволі жакхливі, - погодилася Розалі.

Усі трое спостерігали за новенькими із зарозумілістю тих, хто прибув раніше.

– Оце так! – збуджено вигукнув Тім. – Та щоб мені, якщо це не Ліннет Ріджвей!

Ця інформація не справила враження на Пуаро, але підстобнула інтерес Розалі. Вона нахилилася вперед, і її похмурість майже зникла, коли вона запитала:

– Де? Ота в білому?

– Так, з високим чоловіком. Вони спускаються на берег. Схоже, це її чоловік. Не можу пригадати його ім'я.

– Дойл, – сказала Розалі. – Саймон Дойл. Про це писали в усіх газетах. Вона купається в грошах, так?

– Найбагатша дівчина в Англії, – відповів Тім.

Трійця мовчки спостерігала, як пасажери сходять на берег. Пуаро зацікавлено розглядав жінку, про яку говорили його супутники. Він пробурмотів:

– Вродлива.

– Деякі люди мають усе, – гірко сказала Розалі.

На її обличчі з'явилася дивна неприязнь, коли вона спостерігала, як та дівчина спускається сходнями.

Ліннет Дойл мала такий неперевершений вигляд, наче виходила на сцену під час ревію. У ній була самовпевненість відомої актриси. Дівчина звикла, що на неї дивляться, нею захоплюються, що вона в центрі уваги, де б не була.

Ліннет відчула на собі зацікавлені погляди, але в той же час ніби їх не помічала. Така увага була частиною її життя.

Навіть сходячи на берег, вона грала свою роль, хоча робила це несвідомо. Багата й красива світська наречена у свій медовий місяць. Вона повернулась і з легкою усмішкою щось сказала високому чоловіку поруч із нею, він відповів, і його голос, схоже, зацікавив Пуаро. Його очі спалахнули, а брови здивовано підвелися.

Пара наблизилася до нього, і детектив почув, як Саймон Дойл сказав:

– Спробуймо знайти на це час, кохана. Ми запросто можемо лишитися тут на тиждень чи два, якщо захочеш.

Він дивився на Ліннет із пристрасстю, обожнюванням і ледь помітною покірливістю.

Пуаро задумливо оглянув його – широкі плечі, засмагле обличчя, сині очі, простодушна дитяча усмішка.

– Щасливчик, – сказав Тім, коли пара пройшла повз них. – Лиш уявіть: знайти спадкоємицю без аденоїдів і плоскостопості.

– У них жахливо щасливий вигляд, – промовила Розалі з ноткою заздрощів у голосі. Раптом вона додала, але так тихо, що Тім не розчув: «Це несправедливо».

Проте Пуаро почув. Перед тим він стурбовано хмурився, але тепер швидко поглянув на супутницю.

– Мушу забрати дещо для матері, – сказав Тім.

Він припідняв капелюха й пішов. Пуаро та Розалі повільно поверталися в готель, відмахуючись від усе нових пропозицій проїхатися на віслюках.

– Отже, це несправедливо, мадемуазель? – добродушно спитав Пуаро.

Дівчина почервоніла, розсердившись.

– Я не знаю, про що ви.

– Я повторюю те, що ви щойно прошепотіли. Так, ви це сказали.

Розалі Оттерборн знизала плечима.

– Це трохи забагато як для однієї людини. Гроші, вродо, чудова фігура та...

Вона затихла, і Пуаро продовжив:

– І кохання? Еге ж? І кохання? Але ж ви не знаєте, може, з нею одружилися через гроші!

– Ви хіба не помітили, як він дивився на неї?

– Так, мадемуазель, я побачив усе, що треба було побачити. І насправді я помітив те, на що ви не звернули уваги.

– І що ж це?

Пуаро повільно відповів:

– Я помітив, мадемуазель, темні тіні під очима жінки, побачив руку, яка так міцно стисла парасольку, що аж кісточки побіліли...

Розалі не зводила з нього очей.

– Що ви маєте на увазі?

– Я маю на увазі, що не все золото, що блищить. Тобто хоча ця жінка багата, красива й кохана, але все ж щось не гаразд. І мені відомо ще дещо.

– Справді?

– Я знаю, – продовжив Пуаро, нахмурившись, – що десь і колись я чув цей голос, голос мсьє Дойла. От якби я пригадав, де.

Але Розалі вже не слухала його. Вона зупинилась як укопана й кінчиком своєї парасолі малювала узор на пухкому піску. Раптом дівчина вибухнула гнівом:

– Я мерзенна, просто огидна. Повна тварюка. Я б радо розірвала її одяг і залишила свій слід на її красивому, зарозумілому, самовпевненому обличчі. Я наче ревнива кішка, ось як я почуваюся. Вона страшенно успішна, врівноважена й упевнена в собі.

Еркуль Пуаро був трохи здивований цим вибухом. Він схопив дівчину за плече й по-дружньому потряс.

– Tenez[10 – Ну от (фр.).]... Ви почуватиметеся краще, коли висловите це.

– Я просто ненавиджу її! Я ніколи нікого так не ненавиділа з першого погляду!

– Пречудово!

Розалі дивилася на нього з підозрою. Тоді її губи засмикалися й вона розсміялася.

– Bien[11 – Добре (фр.).], – сказав детектив і теж засміявся.

Вони мирно повернулися в готель.

– Я мушу знайти маму, – мовила Розалі, коли вони ввійшли в прохолодний тьмяний хол.

Пуаро вийшов з іншого боку готелю на терасу з видом на Ніл. Тут стояли невеличкі столики, накриті для чаювання, та було ще рано. Він постояв декілька хвилин, дивлячись на річку, а потім спустився в сад.

Кілька людей грали в теніс під спекотним сонцем. Він зупинився й трохи поспостерігав за ними, а потім спустився крутою стежкою.

Тут, на лавці, обличчям до Нілу, сиділа дівчина, яку він бачив у ресторані «У тітоньки». Він одразу ж упізнав її. Обличчя, яке він побачив того вечора, чітко закарбувалося в його пам'яті. Та зараз це обличчя мало зовсім інший вираз. Дівчина змарніла, схудла, а на обличчя лягли тіні виснаження й відчаю.

Пуаро трохи відступив назад. Вона не бачила його, і він спостерігав за нею деякий час, не видаючи своєї присутності. Її маленька ніжка нетерпляче постукувала по землі. Очі, темні від вогню, що в них тлів, мали дивний вираз страждань і злого тріумфу. Вона вдивлялася в Ніл, де човни з білими вітрилами ковзали вверх-вниз річкою.

Обличчя... і голос. Пуаро все пригадав. Це дівоче обличчя і той голос, який він щойно чув, голос нареченого.

Та поки він стояв, дивлячись на дівчину, яка не здогадувалась про його присутність, розігралася чергова драматична сцена.

Над ними зазвучали голоси. Дівчина зірвалася на ноги. Ліннет Дойл із чоловіком саме проходили стежкою. Голос Ліннет був щасливий і впевнений. Напруженість і скованість повністю зникли. Ліннет була щаслива.

Дівчина зробила кілька кроків уперед.

Пара завмерла на місці.

– Привіт, Ліннет, – сказала Жаклін де Бельфор, – і ти тут. Здається, ми постійно зустрічаємося. Привіт, Саймоне, як ти?

Ліннет Дойл відскочила до скелі й зойкнула. Приемне обличчя Саймона Дойла раптово спотворив гнів. Він вийшов наперед, наче хотів ударити худеньку дівчину.

Кивнувши головою, мов пташка, вона вказала на незнайомця. Саймон повернувся й побачив Пуаро.

– Здоров, Жаклін. Ми не сподівалися побачити тебе тут, – неоховно сказав він.

Його слова звучали дуже непереконливо.

Дівчина всміхнулася, блиснувши білими зубами.

– Справжній сюрприз? – запитала вона.

Потім, ледь кивнувши, почала підніматися стежкою.

Пуаро тактовно рушив у зворотному напрямку. Він встиг почути слова Ліннет Дойл:

– Саймоне, заради Бога! Саймоне, що нам робити?

Розділ другий

Вечеря завершилася.

Терасу готелю «На бистрині» заливало м'яке світло. За маленькими столиками ще сиділа більшість гостей готелю.

Саймон і Ліннет Дойли з'явилися в супроводі високого й показного сивого чоловіка зі жвавим, чисто виголеним американським обличчям. Коли ця невеличка групка з'явилася на порозі, Тім Аллертон піднявся з крісла й підійшов до них.

– Упевнений, що ви мене не пригадуєте, – звернувся він гречно до Ліннет, – та я трюїрідний брат Джоанни Саутвуд.

– Звичайно, яка ж я дурна! Ви – Тім Аллертон. Це мій чоловік, – слабкий трепет у голосі... Гордість? Сором'язливість? – А це мій американський опікун, містер Пеннінгтон.

– Ви маєте познайомитися з моєю мамою, – сказав Тім.

Через кілька хвилин вони сіли разом за стіл, Ліннет опинилась у кутку, між Тімом і Пеннінгтоном, які розповідали щось, змагаючись за її увагу. Місіс Аллертон розмовляла із Саймоном Дойлом.

Двері відчинилися. Красива струнка фігура в кутку між двома чоловіками раптом напружилася. Та одразу ж заспокоїлася, коли з-за дверей на терасу вийшов невисокий чоловік.

– Ви тут не єдина знаменитість, дорогенька. Цей кумедний чоловічок – Еркюль Пуаро, – мовила місіс Аллертон.

Вона сказала це без злого умислу, через вроджений такт, щоб заповнити незручну паузу, але її слова, схоже, справили на Ліннет сильне враження.

– Еркюль Пуаро? Звичайно, я чула про нього...

Здавалося, вона занурилась у якісь роздуми. Обое чоловіків поруч із нею одразу ж розгубилися.

Пуаро прямував у кінець тераси, коли його покликали.

– Сідайте, мсьє Пуаро. Який чудовий вечір!

Він прийняв запрошення.

– Mais oui, Madame[12 – Так, мадам (фр.).], просто прекрасний.

Він ввічливо всміхнувся місіс Оттерборн, яка сиділа загорнута в чорний шифон і з таким смішним тюрбаном!

Місіс Оттерборн продовжувала говорити високим, скигливим голосом:

– Тут чимало знаменитостей, еге ж? Сподіваюся, скоро про це напишуть у газетах. Знамениті красуні, відомі письменниці...

Вона розсміялася з награною скромністю.

Пуаро радше відчув, а не побачив, як похмура й насуплена дівчина навпроти нього пересмикнулася і ще щільніше стиснула губи.

– Ви пишете зараз роман, мадам? – запитав він.

Місіс Оттерборн знову неприродно хихикнула:

– Я стаю страшенно ледача. Мені таки треба попрацювати. Мої читачі стають надзвичайно нетерплячі, як і мій видавець, бідолаха. Пише листи з благаннями! І навіть шле телеграми!

Пуаро відчув, що дівчина в темряві знову засовалася.

– Зізнаюся вам, мсьє Пуаро, що я тут частково через місцевий колорит. «Сніг у пустелі» – це назва моєї нової книжки. Сильно... Наводить на роздуми. Сніг у пустелі... тане з першим жагучим подихом пристрасі.

Розалі встала, щось пробурмотіла й зникла в темряві саду.

– Треба бути сильним, – продовжила місіс Оттерборн, енергійно трясучи тюрбаном. – Мої книги не кожному по зубах. Їх можуть навіть заборонити в бібліотеках, але байдуже! Я пишу правду. Так, секс! Мсьє Пуаро, чому всі бояться сексу? Це ж рушійна сила Всесвіту! Ви читали мої книжки?

– На жаль, ні, мадам! Розумієте, я рідко читаю книжки. Моя професія...

– Мушу подарувати вам примірник «Під фіговим деревом», – твердо наполягла місіс Оттерборн. – Думаю, ви визнаєте його значущість. Роман відвертий, але правдивий!

– Дуже приємно, мадам. Із задоволенням прочитаю.

Місіс Оттерборн на якийсь час замовкла. Вона нервово крутила довге намисто, двічі обмотане навколо шиї. Жінка похапцем зиркала в різні боки.

– Може, я збігаю та принесу вам книжку.

– О, мадам, благаю, не хвилюйтеся. Пізніше...

– Ні, ні. Це не проблема, – вона встала. – Я хотіла б вам показати...

– Що там, мамо?

Раптом біля неї з'явилася Розалі.

– Нічого, любя. Я просто хотіла принести мсьє Пуаро книжку.

– «Під фіговим деревом»? Я принесу.

– Ти не знаєш, де вона, любонько. Я піду.

– Я знаю, де вона.

Дівчина швидко перетнула терасу й увійшла в готель.

– Мадам, дозвольте мені привітати вас із прекрасною донькою, – сказав Пуаро, трохи вклонившись.

– Розалі? Так, так, вона гарненька. Але характер складний, мсьє Пуаро. Не співчуває хворій. Завжди думає, що краще знає. Вважає, що їй більше відомо про мое здоров'я, ніж мені самій...

Детектив жестом покликав офіціанта, який саме проходив повз.

– Лікер, мадам? Шартрез? М'ятний лікер?

Місіс Оттерборн енергійно похитала головою.

– Ні, ні. Власне, я непитуша. Ви мали б помітити, що я ніколи не п'ю нічого, крім води чи там лимонаду. Я не переносу навіть запаху спиртного.

– Тоді я замовлю вам лимонний сік із содовою, мадам?

Він замовив лимонний сік і бенедиктин[13 – Міцний французький лікер.].

Двері відчинилися, і до них підійшла Розалі з книжкою в руці.

– Ось, будь ласка, – сказала вона. Її голос звучав досить байдуже, підкреслено байдуже.

– Мсьє Пуаро замовив мені лимонний сік із содовою.

– А ви що питимете, мадемуазель?

– Нічого, – раптом усвідомивши свій тон, вона додала: – Нічого, дякую.

Пуаро взяв у місіс Оттерборн книжку з оригінальною яскравою знімною обкладинкою. На ній була зображена жінка з елегантною короткою стрижкою та яскраво-червоним манікюром, яка сиділа на тигровій шкурі в костюмі Єви. Над нею височіло дерево з дубовим листям і великими яблуками неприродного кольору.

На обкладинці було вказано: «Під фіговим деревом», Саломея Оттерборн. В анотації від видавця з ентузіазмом описувалася надзвичайна відвага й реалістичність цього дослідження особистого життя сучасної жінки. Твір рекламувався як сміливий, нешаблонний, правдивий.

Пуаро поклонився й пробурмотів:

– Для мене це честь, мадам.

Піднявши голову, він зустрівся поглядом з дочкою авторки та несвідомо здригнувся. Його вразив і стурбував невимовний біль в її очах.

На щастя, у той момент подали напої, що трохи послабило атмосферу.

Пуаро тактовно підняв келих:

– A votre sante, Madame... Mademoiselle[14 – Ваше здоров'я, мадам, мадемуазель (фр.).].

Місіс Оттерборн, потягуючи лимонад, пробурмотіла:

– Так освіжає... Чудовий смак...

І всіх трьох огорнула тиша. Вони дивилися на блискучі чорні пороги Нілу, що здавалися якимись нереальними під місячним світлом. Камені нагадували величезних доісторичних монстрів, що наполовину вилізли з води. Раптом повіяв легкий вітерець і так само несподівано зник.

У повітрі зависло почуття тривоги... ніби щось мало статися...

Еркуль Пуаро перевів погляд на терасу й гостей. Йому здалося, чи там теж усі напружилися? Це нагадувало очікування моменту, коли на сцену вийде головна героїня п'єси.

Саме в цей момент двері знову відчинилися. Цього разу в русі дверей відчувалася якась значущість. Усі замовкли й глянули в той бік.

Увійшла чорнява струнка дівчина в бордовій вечірній сукні.

Вона на мить зупинилася, а потім навмисно перетнула терасу й сіла за вільний столик. У її поведінці не було нічого показного, нічого незвичайного, та все ж здавалося, що це був продуманий театральний вихід.

– Оце так, – сказала місіс Оттерборн, похитуючи тюрбаном. – Ця дівчина таки думає, що вона важлива персона.

Пуаро не відповів. Він спостерігав. Дівчина навмисно сіла так, щоб дивитися просто на Ліннет Дойл. Раптом детектив помітив, що Ліннет нахилилася вперед, щось сказала й через мить пересіла на інше крісло, обличчям у протилежний бік.

Пуаро задумливо похитав головою.

Хвилин через п'ять та дівчина теж пересіла на протилежний бік тераси.

Вона курила й мило всміхалася, просто втілення задоволення та спокою. Але постійно, ніби ненавмисне, її мрійливий погляд був спрямований на дружину Саймона Дойла.

Через чверть години Ліннет Дойл різко встала й пішла в готель. Її чоловік майже відразу попрямував за нею.

Жаклін де Бельфор усміхнулась і розвернула крісло. Вона запалила цигарку й повернулася обличчям до Нілу. На її устах вигравала посмішка.

Розділ третій

– Мсьє Пуаро.

Пуаро швидко скочив на ноги. Усі вже розійшлися, і він залишився на терасі сам. Заглибившись у роздуми, він дивився на гладке блискуче чорне каміння, коли це звертання повернуло його до тям.

То був ввічливий, упевнений, чарівний голос, хоча, мабуть, трохи зарозумілий.

Піднімаючись, Еркюль Пуаро побачив владні очі Ліннет Дойл.

На білу атласну сукню вона накинула дорогу багряню оксамитову накидку. Пуаро й не уявляв, що дівчина може бути такою гарною та величною.

– Ви – мсьє Еркюль Пуаро?

Це було не зовсім запитання.

– До ваших послуг, мадам.

– Можливо, ви знаєте, хто я?

– Так, мадам. Я чув ваше ім'я. Я чудово знаю, хто ви.

Ліннет кивнула. Це була та відповідь, яку вона очікувала. Тож вона продовжила говорити таким же милим і владним тоном:

– Мсьє Пуаро, ви не могли б пройти зі мною в кімнату для гри в карти? Я дуже хочу з вами поговорити.

– Звичайно, мадам.

Вона попрямувала в готель. Пуаро рушив услід. Коли вони ввійшли в порожню кімнату, Ліннет жестом вказала йому зачинити за собою двері. Тоді опустила на крісло біля одного зі столиків, а Пуаро влаштувався навпроти неї.

Дівчина відразу ж перейшла до суті розмови. Вона зовсім не вагалася, її слова текли вільно.

– Я багато про вас чула, мсьє Пуаро, і знаю, що ви дуже розумний чоловік. Сталося так, що мені потрібна термінова допомога, і, можливо, ви – саме та людина, яка мені допоможе.

Пуаро нахилив голову.

– Ви дуже люб'язні, мадам, але, бачте, я у відпустці, а під час відпустки я не працюю.

– Про це можна домовитися.

Вона не хотіла його образити, це була лише впевненість молодої жінки, яка завжди добивалася того, чого хотіла.

Ліннет Дойл продовжувала:

– Мсьє Пуаро, я стала об'єктом нестерпного переслідування. Це переслідування має припинитися! Я збиралася звернутися в поліцію, але мій... мій чоловік вважає, що поліція безсила тут допомогти.

- Може... поясните детальніше? - ввічливо пробурмотів Пуаро.

- О, так, звичайно. Справа надзвичайно проста.

Вона не вагалася, не запиналася. Ліннет Дойл, без сумніву, мала раціональний склад розуму. Вона замовкла на хвилинку лише для того, щоб якнайточніше викласти факти.

- Коли я зустріла свого чоловіка, він був заручений із міс де Бельфор, яка була моєю подругою. Мій чоловік розірвав заручини: вони зовсім не пасували одне одному. Прикро, але вона важко це переживала... Мені дуже шкода, але що тут вдієш. Вона погрожувала мені... та я не надала цьому великого значення, і, по суті, вона й не намагалася реалізувати свої погрози. Натомість вона взяла незвичний курс... слідувати за нами, куди б ми не подалися.

Пуаро підняв брови.

- Е... доволі незвична... помста.

- Дуже незвичайна, дуже сміховинна! Але й дратівлива.

Вона прикусила губу.

Чоловік кивнув.

- Так, можу уявити. У вас, як я розумію, медовий місяць.

- Так. Це сталося... вперше... у Венеції. Вона зупинилася в «Даніеллі». Я подумала, що це збіг. Досить неприємно, і все. Потім ми зустріли її на борту судна в Бриндізі. Ми... ми зрозуміли, що вона пливе в Палестину. Ми залишили її (як нам здавалось) на судні. Але коли приїхали в готель «Менахауз», вона вже була там і чекала на нас.

Пуаро кивнув.

- А тепер?

- Ми поплили по Нілу пароплавом. Я майже очікувала побачити її на борту. Її там не виявилось, тож я подумала, що вона перестала поводитися так... так по-дитячому. Але коли ми прибули сюди, виявилось, що вона... вона тут, чекає на нас.

Пуаро якусь мить розглядав співрозмовницю. Вона все ще чудово володіла собою, але кісточки на пальцях її руки, якою дівчина оперлася на стіл, побіліли.

- І ви боїтеся, що переслідування може тривати? - запитав він.

- Так. - Ліннет на мить замовкла. - Звичайно, усе це так по-дурному. Жаклін робить із себе посміховисько. Я здивована, що в ній немає гордості... чи гідності.

Пуаро зробив застережливий жест.

- Трапляється, мадам, що гордість і гідність не мають значення. Є інші, сильніші почуття.

- Так, можливо, - нетерпляче погодилась Ліннет. - Але що, заради Бога, вона з цього матиме?

- Не завжди суть у тому, щоб щось отримати, мадам.

Щось у його тоні розсердило Ліннет. Вона почервоніла й швидко сказала:

- Маєте рацію. Не варто обговорювати мотиви. Важливо, щоб це припинилося.

- І як ви гадаєте, це можна владнати? - запитав Пуаро.

- Що ж... природно, що ми з чоловіком більше не терпітимемо цієї принизливої ситуації. Має бути якась правова допомога в таких випадках.

Дівчина говорила роздратовано. Пуаро задумливо подивився на неї, а тоді запитав:

- Вона погрожувала вам публічно? Ображала вас словесно? Завдала фізичної шкоди?

- Ні.

- Тоді, чесно кажучи, мадам, я не знаю, що ви можете вдіяти. Якщо молода жінка розважається тим, що подорожує в різні місця, і це ті місця, де перебуваєте ви з чоловіком, eh bien[15 - Гаразд (фр.).], то й що? Повітря - безкоштовне для всіх! Вона не втручається у ваше особисте життя. Адже ці зустрічі завжди ж відбуваються в людних місцях?

- Тобто я нічого не можу вдіяти?

У голосі Ліннет звучала недовіра.

Чоловік спокійно відповів:

- Наскільки я розумію, геть нічого. Мадемуазель де Бельфор діє законно.

- Але... але це просто бісить! Думка, що доведеться це прийняти, - нестерпна!

Пуаро сухо сказав:

- Я вам співчуваю, мадам, тим більше, як мені здається, вам не часто доводиться з чимось миритися.

Ліннет насупилася.

- Але ж повинен бути якийсь спосіб покласти цьому край, - пробурмотіла вона.

Пуаро знизав плечима.

- Ви завжди можете поїхати, податися ще кудись, - запропонував він.

- Але вона вирушить слідом!

- Так, дуже ймовірно.

- Це абсурд!

- Точнісінько.

- І все ж, чому я... ми повинні втікати? Наче ми... Наче...

Вона замовкла.

- Саме так, мадам. Наче... У цьому щось є, хіба ні?

Ліннет підняла голову й подивилася на детектива.

- Що ви маєте на увазі?

Пуаро змінив тон. Він нахилився вперед, його голос тепер вселяв довіру, заохочував до розмови.

- Чому це так вас засмучує?

- Чому? Це ж бісить! Просто доводить мене до сказу! Я вже казала вам, чому!

Він похитав головою.

- Не зовсім.

- Що ви маєте на увазі? - знову спитала Ліннет.

Пуаро відхилився назад, склав руки й безпристрасно та неупереджено заговорив:

- Ecoutez[16 - Слухайте (фр.)], мадам. Розповім вам невеличку історію. Якимсь місяців зо два тому я обідав у ресторані в Лондоні. За сусіднім столиком сиділи двоє: хлопець і дівчина. Вони були такі щасливі й, здавалося, такі закохані. Вони впевнено говорили про майбутнє. Не те щоб я любив слухати чужі розмови, та вони не звертали уваги на те, чи їх хтось чує. Хлопець сидів спиною до мене, але я бачив обличчя дівчини. Воно було дуже виразне. Вона кохала всім серцем, душею і тілом, а вона не з тих, хто часто й легко закохується. Для неї це, без сумніву, питання життя і смерті. Ця пара була заручена, і як я зрозумів, вони обговорювали, де провести медовий місяць. Збиралися поїхати до Єгипту.

Він затих. Ліннет різко запитала:

- І що?

Пуаро продовжив:

- Це було місяць чи два тому, але я не забув обличчя дівчини. Я знав, що впізнаю його, якщо знову побачу. Також я запам'ятав чоловічий голос. Думаю, ви здогадуєтеся, мадам, де я побачив те обличчя й почув той голос вдруге. Тут, у Єгипті. У цього чоловіка зараз медовий місяць, але він вирушив у весільну подорож з іншою жінкою.

- Що з цього? Я вже розповіла вам ці факти, - кинула вона різко.

- Факти, так.

- Що ж іще?

Він повільно сказав:

- Дівчина в ресторані згадувала про подругу, і була впевнена, що та не залишить її у біді. Гадаю, та подруга - ви, мадам.

- Так, я ж казала вам, що ми дружили.

Ліннет почервоніла.

- І вона довіряла вам?

- Так.

На мить вона завагалася, нервово покусуючи губу, і, оскільки Пуаро не збирався продовжувати, вона вибухнула:

- Звісно, усе вийшло дуже невдало. Але такі речі трапляються, мсьє Пуаро.

- Так, трапляються, мадам. - Він на мить замовк. - Припускаю, ви належите до англіканської церкви, так?

- Так, - здавалося, Ліннет трохи розгубилася.

- Тоді ви чули уривки з Біблії під час проповіді. Ви мали б знати історію про царя Давида, багатія, який мав багато отар овець і коней, і бідняка, який мав одну овечку. І як багатій відібрав у бідняка єдину овечку. Ось що трапилося, мадам.

Ліннет випросталася. У її очах палахкотів гнів.

- Я чудово розумію, куди ви хилите, мсьє Пуаро! Гадаєте, скажемо прямо, що я вкрала хлопця у своєї подруги. Якщо дивитися на речі сентиментально, а я думаю, люди вашого покоління інакше не вміють, то так і є. Але істина зовсім інша. Не заперечуватиму, що Джекі шалено закохалася в Саймона, та не думаю, що ви взяли до уваги той факт, що він, можливо, не мав до неї таких же почуттів. Він захопився нею, але, думаю, ще до зустрічі зі мною почав усвідомлювати, що помилився. Гляньте на це тверезо, мсьє Пуаро. Саймон розуміє, що кохає мене, а не Джекі. Що йому робити? Стати шляхетним героєм, одружитися з жінкою, яку він не любить, і таким чином зруйнувати три життя (бо сумнівно, чи зможе він зробити Джекі щасливою за цих обставин)? Якби вони вже були одружені, коли він зустрів мене, я згодна, що залишитися з нею було б його обов'язком, хоча й не зовсім у цьому

впевнена. Якщо один нещасний, то страждає й другий. Але заручини ще ні до чого не зобов'язують. Якщо зроблено помилку, то, без сумніву, краще виправити її, поки не пізно. Я визнаю, що Джекі було дуже важко, і мені надзвичайно прикро, але що поробиш? Це було неминуче.

– Цікаво...

Вона витріщилася на нього.

– Про що ви?

– Усе, що ви сказали, – дуже розумно й логічно! Але не пояснює одного.

– Чого ж?

– Вашого власного ставлення, мадам. Бачте, це переслідування ви могли сприйняти двома способами. Воно могло викликати у вас роздратування, так, або ж викликати співчуття, адже ваша подруга так сильно страждає, що відкидає всі умовності. Але ви реагуєте не так. Ні, для вас це переслідування нестерпне. Чому? Причина лиш одна – ви почуваетесь винуваною.

Ліннет скочила на ноги.

– Як ви смієте? Справді, мсьє Пуаро, ви зайшли надто далеко!

– Я смію, мадам! Буду відвертим. Хоча ви, можливо, навіть від себе хотіли приховати правду, ви свідомо відбили нареченого у своєї подруги. Гадаю, він одразу вас дуже привабив. Але думаю, що в якусь мить ви завагалися, коли зрозуміли, що маєте вибір – зупинитися чи продовжувати. Ця ініціатива, мабуть, була цілком вашою, а не мсьє Дойла. Ви, мадам, вродлива, багата, розумна, освічена, у вас є шарм. Ви могли скористатися своїм шармом або стриматися. У вас є все, що може запропонувати життя. А життя вашої подруги зійшлося на одній людині. Ви знали це і, хоча й вагалися, не прибрали руки. Ви простягли її та, як цар Давид[17 – В оповідці про овечку йшлося про самого царя Давида, що забрав собі жінку Урії, а його відправив на вірну смерть.], схопили єдину овечку бідняка.

Запала тиша. Ліннет уже ледве контролювала себе й холодно мовила:

– Це не стосується суті справи.

– Ні, стосується. Я поясню вам, чому несподівані зустрічі з мадемуазель де Бельфор вас так засмутили. Бо навіть якщо вона переступила через свою жіночу честь і гідність, у душі ви розумієте, що вона має на це право.

– Це неправда.

Пуаро знизав плечима.

– Ви відмовляєтеся бути чесною перед собою.

– Зовсім ні.

- Я б сказав, мадам, що ваше життя було щасливим, і ви були щедрі та добрі до інших, - лагідно мовив Пуаро.

- Я намагалася бути такою.

Тривожний гнів зник з її обличчя. Вона сказала це тихо, майже з відчаєм.

- І саме тому почуття, що ви свідомо завдали комусь шкоди, так сильно вас пригнічує, а ви так неохоче визнаєте цей факт. Вибачте, якщо я зараз різкий, але саме психологія - найважливіший фактор у цій справі.

Ліннет повільно сказала:

- Навіть якщо припустити, що ви кажете правду - зауважте, я цього не визнала, - що тепер удієш? Минулого не зміниш. Треба прийняти речі такими, як вони є.

Пуаро кивнув.

- У вас ясний розум. Так, минулого не повернути. Слід сприймати все, як воно є. І деколи, мадам, це все, що можна зробити, - прийняти наслідки минулих вчинків.

- Ви хочете сказати, - мовила дівчина недовірливо, - що я нічого не можу вдіяти, геть нічого?

- Майте сміливість визнати це, мадам. Така моя думка.

Ліннет повільно продовжила:

- А не могли б ви... поговорити з Джекі... з міс де Бельфор? Напоумити її?

- Так, це я можу. Я поговорю з нею, якщо хочете. Але не чекайте багато. Мені здається, мадемуазель де Бельфор так одержима цією ідеєю, що її ніщо не переконає.

- Але ж ми можемо бодай щось зробити, щоб вибратися з цієї складної ситуації?

- Звісно, ви можете повернутися в Англію, облаштуватись у власному будинку.

- Навіть тоді, думаю, Жаклін може поселитися поряд, щоб я бачила її щоразу, прогулюючись садом.

- Це правда.

- Крім того, - додала дівчина, - не думаю, що Саймон погодиться на втечу.

- А як він ставиться до всього цього?

- Він лютує, дуже лютує.

Пуаро задумливо кивнув.

Ліннет запитала з благанням у голосі:

– Ви... ж поговорите з нею?

– Так, авжеж, та гадаю, я нічого не доб'юся.

– Джекі така непередбачувана! – різко сказала Ліннет. – Ніколи не знаєш, чого від неї чекати!

– Ви згадали про її погрози. Розкажіть про них докладніше.

Ліннет знизала плечима.

– Вона погрожувала... е-е... убити нас обох. Вона іноді дуже запальна, у ній є романська кров.

– Я розумію, – серйозно відповів Пуаро.

Дівчина знову звернулася до нього з благанням.

– Ви візьметесь за мою справу?

– Ні, мадам, – сказав він суворо. – Я не виконуватиму ваше доручення. Я робитиму все можливе в інтересах людства. Лише це. Ця ситуація дуже складна й небезпечна. Я зроблю все, що можу, щоб залагодити справу, але не певен, що є шанси на успіх.

Ліннет Дойл повільно мовила:

– Але моїх інтересів ви не відстоюватимете? – Ні, мадам, – сказав Еркюль Пуаро.

Розділ четвертий

Еркюль Пуаро знайшов Жаклін де Бельфор, коли вона сиділа на каменях, що височіли над Нілом. Він був майже впевнений, що дівчина ще не лягала і він знайде її неподалік у саду.

Вона сиділа, підтримуючи долонями підборіддя, і навіть не озирнулася, почувши, що він наближається.

– Мадемуазель де Бельфор? – запитав Пуаро. – Дозвольте трохи поговорити з вами.

Жаклін ледь повернула голову. Слабка усмішка заграла на її устах.

– Звичайно, – сказала вона. – Ви мсьє Еркюль Пуаро, так? Спробую вгадати. Ви тут на прохання місіс Дойл, яка обіцяла вам щедру винагороду, якщо ви виконаєте її доручення.

Пуаро сів на лавку біля дівчини.

– Частково ваші припущення правдиві, – відповів він, усміхаючись. – Я щойно говорив з місіс Дойл, але я не прийняв від неї винагороди, точніше кажучи, я не працюю на неї.

Жаклін уважно подивилася на детектива.

– То чому ви тут? – різко запитала вона.

Еркюль Пуаро відповів запитанням:

– Ви раніше мене бачили, мадемуазель?

Вона похитала головою.

– Ні, не думаю.

– А я вас бачив. Я сидів біля вас у ресторані «У тітоньки». Ви були там із Саймоном Дойлом.

Обличчя дівчини стало кам'яне.

– Я пам'ятаю той вечір... – мовила вона.

– Відтоді, – продовжував Пуаро, – багато чого сталося.

– Так, як ви й сказали, багато чого сталося.

Її голос переповнювали відчай і гіркота.

– Мадемуазель, я говорю з вами як друг. Поховайте своїх мерців!

Здавалось, ці слова її приголомшили.

– Що ви маєте на увазі?

– Забудьте про минуле! Подивіться в майбутнє! Те, що зроблено, – уже зроблено. Жаль нічого не вирішить.

– Я впевнена, що дорогій Ліннет це було б до вподоби.

Пуаро махнув рукою.

– Я не про неї зараз думаю! Я думаю про вас. Ви страждаєте, так, але те, що ви робите, лише продовжить ваші страждання.

Жаклін похитала головою.

– Ви помиляєтеся. У деякі моменти я майже щаслива.

– І це, мадемуазель, найгірше.

Вона швидко глянула на чоловіка.

– Ви не дурень, – сказала вона. І повільно додала: – Я вірю, що ви намагаєтеся допомогти.

– Їдьте додому, мадемуазель. Ви молода, розумна, перед вами весь світ.

Жаклін знову повільно похитала головою.

– Ви не розумієте або не хочете зрозуміти. Саймон – то мій світ.

– Кохання – це ще не все, мадемуазель, – м'яко відповів Пуаро. – Тільки замолоду ми так думаємо.

– Ви не розумієте, – вона хитнула головою та зиркнула на детектива. – Ви все про нас знаєте, еге ж? Ви говорили з Ліннет? І ви були в ресторані того вечора... Саймон і я кохали одне одного.

– Я знаю, що ви кохали його.

Дівчина відразу ж вловила його інтонацію. Вона повторила з натиском:

– Ми кохали одне одного. І я любила Ліннет... Я довірилась їй. Вона була моєю найкращою подругою. Ліннет завжди могла купити все, що забажає. Вона ніколи ні в чому собі не відмовляла. Побачивши Саймона, вона зажадала його та просто забрала собі.

– І він дозволив... купити себе?

Жаклін повільно похитала темною голівкою.

– Ні, не зовсім так. Якби це було так, мене б тут зараз не було... Ви натякаєте, що Саймон не вартий, щоб ним переймалися... Якби він одружився з Ліннет заради грошей, то справді було б так. Але він одружився з нею не через її гроші. Усе набагато складніше. Існує така річ, як спокуса, мсьє Пуаро. І гроші тут на руку. Бачте, Ліннет мала певну ауру. Королева у своїх володіннях, юна принцеса, розкішна до кінчиків пальців. Наче декорації в театрі. Біля її ніг лежав увесь світ, один з найбагатших і найпривабливіших англійських лордів хотів одружитися з нею. А натомість вона обирає якогось маловідомого Саймона Дойла... Вам не здається, що це його вразило? – дівчина раптово провела рукою. – Гляньте на місяць. Ви добре його бачите, еге ж? Він справжній. Але якби засяяло сонце, ви б його уже не бачили. Так і з нами сталося. Тим місяцем була я... Коли зійшло сонце, Саймон більше не бачив мене. Його осліпило. Він не міг бачити нічого, крім сонця, – Ліннет.

Вона на мить затихла й продовжила:

– Так що, бачте, то все лише засліплення. Ліннет оп'янила його. А ще ця її абсолютна впевненість, її звичка командувати. Вона настільки впевнена в собі, що змушує інших повірити їй. Мабуть, Саймон проявив слабкість, людина він дуже проста. Він кохав би мене, тільки мене, якби не з'явилася Ліннет і не викрала його на свій золотий колісниці. І я знаю, чудово знаю, що він ніколи б не закохався в неї, якби вона цього не захотіла.

– То от як ви думаєте, ага.

– Я знаю це. Він кохав мене й завжди кохатиме.

Пуаро запитав:

– Навіть зараз?

Здавалося, з її вуст уже готова була зірватися відповідь. Жаклін подивилася на Пуаро, і густа полум'яна барва залила її обличчя. Вона відвернулася й опустила голову. Приглушеним здавленим голосом дівчина мовила:

– Так, я знаю. Зараз він ненавидить мене. Так, ненавидить...

Хай краще стережеться!

І Жаклін швидко почала нишпорити в шовковій сумочці, що лежала поруч. Тоді витягнула руку. На її долоні, немов мініатюрна іграшка, лежав крихітний револьвер з перламутровим руків'ям.

– Така мила штучка, чи не так? – спитала вона. – На вигляд дурничка, та він справжній. Однією з цих куль можна вбити чоловіка чи жінку. А я чудово стріляю, – вона розсіяно всміхнулася й поринула в спогади. – Коли дитиною я повернулася з мамою додому, у Південну Кароліну, дідусь навчив мене стріляти.

Він був чоловіком старого гарту та вважав револьвер гарним засобом для вирішення питань, особливо які стосувалися честі.

Та й батько мій такий же: замолоду бився на кількох дуелях. Добре володів мечем. Якось убив чоловіка. Через жінку. Отже, як бачите, мсьє Пуаро, – вона глянула детективу просто у вічі, – у мене гаряча кров! Я купила револьвер, коли це все почалося.

Хотіла вбити когось із них – проблема в тому, що я ніяк не могла вирішити, кого. Убивство обох не принесло б мені задоволення. Якби я могла налякати Ліннет, але хоробрості їй не займати. Вона може постояти за себе. А тоді я вирішила: почекаю! З часом ця думка все більше й більше мені подобалася.

Зрештою, убити я можу будь-коли. Цікавіше було почекати й трохи поміркувати над цим. І тоді мені в голову прийшла ідея: переслідувати їх! Куди б вони не поїхали, навіть на край світу, щоб разом насолоджуватися життям, вони бачитимуть мене! І це спрацювало! Ліннет це боляче зачепило, ніщо інше б так не подіяло. Зачепило її за живе... А тоді мені стало подобатися... І вона нічого не може зробити! Я завжди дуже приємна та ввічлива! До жодного слова не можна придертися. Я отруюю ім усе, геть усе.

Вона розсміялася дзвінким сріблястим сміхом.

Пуаро схопив її за плече.

– Тихо. Заспокойтеся, кажу вам.

Жаклін поглянула на нього:

– Ну?

Вона провокаційно всміхнулася.

– Мадемуазель, благаю вас, облиште це все.

– Дати спокій дорогій Ліннет!

– Я про інше, важливіше. Не відкривайте свого серця злу.

Її уста розтулилися, в очах з'явилося збентеження.

Пуаро серйозно продовжував:

– Інакше прийде зло... Так, зло неминуче прийде... Воно ввійде у вашу душу й поселиться там. Отоді його вже не проженеш.

Жаклін не зводила очей із детектива. У її погляді промайнуло вагання.

– Я... не знаю...

Та раптом у неї вирвалося:

– Ви не зможете зупинити мене!

– Ні, – сумно погодився Еркюль Пуаро. – Я не можу вас зупинити.

– Навіть якщо я зібралася вбити її, ви не зможете зупинити мене.

– Ні, якщо ви готові заплатити цю ціну.

Жаклін де Бельфор засміялася:

– О, я не боюся смерті! Зрештою, для чого мені жити? Звісно, ви переконані, що це неправильно – вбити людину, яка завдала тобі болю, навіть якщо забрали все, що в тебе було в цьому світі.

Пуаро відповів твердо:

– Так, я вважаю, що вбивство не можна виправдати.

Жаклін знову розсміялася.

– Тоді ви мали б схвалити мій нинішній план помсти. Бо, бачте, поки він працює, я не застосовуватиму револьвера. Але я боюся... так, інколи я боюся, що в момент запалу... захочу завдати їй болю: проштрикнути ножом чи прикласти мій любий невеличкий револьвер до її скроні, а тоді... натиснути на гачок... Ой!

Детектив аж здригнувся від вигуку.

– Що сталось, мадемуазель?

Вона повернула голову та почала вдивлятися в тіні.

– Хтось... стояв он там. Та його вже нема.

Еркюль Пуаро різко роззирнувся. Місце здавалося безлюдним.

– Схоже, крім нас, тут нікого, мадемуазель.

Він піднявся.

– У будь-якому разі я сказав усе, заради чого прийшов. На добраніч.

Жаклін також встала. У її голосі відчувалося благання.

– Ви ж розумієте, що я не можу зробити те, про що ви просите?

Пуаро похитав головою.

– Ні, тому що ви можете! Завжди є шанс! Ваша подруга Ліннет теж мала можливість стриматися... Та вона її проігнорувала. А тоді, дозволивши втягнути себе в подібну затію, людина вже не має жодного шансу.

– Жодного шансу... – луною озвалася Жаклін де Бельфор.

Вона на мить задумалася, тоді з викликом підняла голову.

– На добраніч, мсьє Пуаро.

Він сумно похитав головою і піднявся за нею стежкою до готелю.

Розділ п'ятий

Наступного ранку, коли Еркюль Пуаро виходив з готелю, щоб прогулятися містом, до нього підійшов Саймон Дойл.

– Доброго ранку, мсьє Пуаро.

– Доброго ранку, мсьє Дойл.

– Збираєтеся в місто? Не проти, якщо пройдуся з вами?

– Ні, звичайно. Для мене це задоволення.

Двое чоловіків разом вийшли за ворота й попрямували в прохолодний затінок садів. Саймон витяг з рота цигарку й сказав:

– Наскільки я розумію, мсьє Пуаро, дружина говорила з вами вчора ввечері.

- Саме так.

Саймон Дойл трохи нахмурився. Він належав до людей дії, яким важко чітко висловлювати свої думки словами.

- Мене тішить лиш одне: ви дали їй зрозуміти, що в цій справі ми зовсім безсилі.

- Звісно, усе абсолютно законно, - погодився Пуаро.

- Певна річ. Та, схоже, Ліннет не може цього зрозуміти, - він ледь усміхнувся. - Ліннет виховали так, що за будь-якої прикrostі треба відразу ж звертатися до поліції.

- Було б добре, якби цю справу могли вирішити у такий спосіб.

Запала коротка тиша. Обличчя Саймона розпашілося, і раптом він сказав:

- Просто сором, що з Ліннет так знущаються. Вона нічого не зробила! Коли кажуть, що я повівся як падлюка, то будь ласка! Гадаю, так і було. Та не треба в усьому винуватити Ліннет. Вона до цього непричетна.

Пуаро сумно похитав головою, але нічого не відповів.

- Ви говорили... е-е... з Джекі... з міс де Бельфор?

- Так, я поговорив з нею.

- Ви переконали її схаменутися?

- Боюся, що ні.

Саймон просто вибухнув роздратуванням:

- Хіба вона не бачить, якою дурепою себе виставляє? Хіба не розуміє, що жодна порядна жінка так не поводитиметься? У неї що, взагалі немає гордості чи самоповаги?

Детектив знизав плечима.

- Вона, скажімо, відчуває лиш одне - їй боляче, - відповів він.

- Так, але, чоловіче, порядні дівчата, чорт забирай, так не поведяться! Визнаю, що провина цілком на мені. Я повівся збіса погано. І все таке. Я б зрозумів, якби вона розлютилася на мене й не хотіла навіть бачити. Але переслідувати мене скрізь, це... це непристойно. Робить із себе посміховисько! Якого дідька вона сподівається цим досягти?

- Мабуть, помститися!

- Безглуздя! Було б природно, якби вона зробила щось мелодраматичне, наприклад, вистрелила в мене впритул.

- Гадаєте, це більше на неї схоже, так?

– Чесно кажучи, так. Вона запальна, у неї нестримний характер. Я б не здивувався, якби вона зробила щось подібне в пориві люті. Але це шпигування...

Він похитав головою.

– Це більш підло, так? І розумно!

Дойл подивився на детектива.

– Ви не розумієте. Це діє Ліннет на нерви.

– А вам?

Саймон здивувався.

– Мені? Я б із задоволенням скрутив тій чортиці шию.

– То від колишніх почуттів нічого не лишилося?

– Любий мій мсьє Пуаро, як би це пояснити? Вони зникли – як місяць, коли сходить сонце. Я й не знаю, де вони. Коли я зустрів Ліннет, Джекі просто перестала існувати.

– Tiens, c'est drôle, n'est-ce pas? [18 – Гм, справді дивно (фр.).] – пробурмотів Пуаро.

– Перепрошую?

– Мене зацікавило ваше порівняння.

Саймон знову почервонів.

– Припускаю, Джекі сказала, що я одружився з Ліннет через гроші. Це клята брехня! Я б не одружився з жінкою заради грошей! Джекі не розуміє, як це важко для чоловіка, коли... коли жінка так дбає про нього, як вона дбала про мене.

– Що?

Пуаро різко подивився на нього.

Саймон пояснив:

– Це... це, мабуть, підло казати, але Джекі любила мене аж занадто.

– Une qui aime et un qui se laisse aimer, – пробурмотів Пуаро.

– Е-е? Що ви сказали? Бачте, чоловік не хоче відчувати, що жінка турбується про нього більше, ніж він про неї, – голос Саймона потеплішав.

– Чоловік не хоче, щоб його тілом і душею володіли. Кляте власницьке почуття! Цей чоловік – мій, він належить мені! Мені таке не до вподоби,

жодному чоловіку не до вподоби. Виникає бажання втекти, звільнитися. Чоловік хоче володіти жінкою, а не щоб вона володіла ним.

Він різко замовк і тремтячими пальцями запалив цигарку.

– Ви так почувалися з мадемуазель Жаклін? – запитав Пуаро.

– Що?

Саймон втупився в нього, а тоді визнав:

– Ну, так, насправді так і було. Звичайно, вона цього не розуміла. Та і я ніколи не наважувався їй сказати. Але мене це постійно тривожило. А тоді я зустрів Ліннет і по вуха закохався! Я вперше бачив таку вроду. Усе було як у казці. Усі до неї залицяються, а вона вибирає такого простого хлопця, як я.

Його голос був сповнений хлопчачої гордості та захоплення.

– Зрозуміло, – промовив Пуаро. Він задумливо кивнув. – Так, зрозуміло.

– Чому Джекі не прийме цього як чоловік? – обурено допитувався Саймон.

Тінь усмішки майнула на губах Пуаро.

– Бачте, мсьє Дойл, вона, передусім, не чоловік.

– Ні, ні, я маю на увазі прийняти все гідно. Зрештою, іноді треба проковтнути гірку пігулку, коли виникне потреба. Визнаю, вина – на мені. Але що робити! Якщо дівчина стала тобі байдужа, це чисте безумство одружитися з нею. А тепер, коли я бачу, на що Джекі здатна й до чого може дійти, то відчуваю, що мені пощастило вчасно втекти.

– І до чого може дійти... – задумливо повторив Пуаро. – Ви уявляєте, мсьє Дойл, до чого може дійти?

Саймон вражено подивився на детектива.

– Мабуть, що ні... А на що ви натякаєте?

– Ви знали, що вона носить із собою револьвер?

Саймон нахмурився та похитав головою.

– Я не вірю, що тепер вона ним скористається. Раніше могла б. Гадаю, той час пройшов. Тепер вона просто сповнена злоби й намагається на обох нас відігратися.

Пуаро знизав плечима.

– Може, і так, – із сумнівом мовив він.

– Я про Ліннет турбуюся, – сказав Дойл трохи недоречно.

- Це зрозуміло.

- Я не боюся, що Джекі влаштує якусь мелодраматичну стрілянину, та ці вистежування та переслідування зачіпають Ліннет за живе. Я розповім вам свій план, і ви, можливо, підкажете, як його вдосконалити. Почну з того, що я публічно оголосив, що ми пробудемо тут десять днів. Але завтра з Шеллала до Ваді-Хальфи відправляється пароплав «Карнак». Я планую забронювати місця під вигаданими іменами. Завтра ми вирушаємо на екскурсію на острів Філе. Служниця Ліннет забере багаж. Ми сядемо на «Карнак» у Шеллалі. Коли Джекі дізнається, що ми не повернулися, ми будемо вже далеко звідси. Вона подумає, що ми вислизнули від неї та повернулися в Каір. Власне, я можу підкупити носильника, щоб він це підтвердив. Запит у туристичних агентствах їй не допоможе, бо наших імен там не буде. Що про це думаєте?

- Добре продумано. Та припустімо, вона чекатиме тут, поки ви не повернетесь.

- Ми можемо й не повернутися сюди. Помандруємо аж до Хартума, а потім, можливо, літаком до Кенії. Вона не слідуватиме за нами в будь-яку точку світу.

- Ні, настане час, коли фінанси їй цього не дозволять. Як я розумію, грошей у неї дуже мало.

Саймон захоплено подивився на Пуаро.

- Розумно. Знаєте, я навіть не подумав про це. Джекі бідна, як церковна миша.

- То як же вона змогла поїхати за вами аж сюди?

- Вона, звичайно, має невеликий дохід, - невпевнено пояснив Саймон. - Десять до двохсот фунтів на рік. Думаю... мабуть, так воно і є, вона продала свій капітал, щоб слідувати за нами.

- Отже, прийде час, коли вона витратить усі свої ресурси й залишиться ні з чим?

- Так...

Саймон неспокійно засовався. Ця думка начебто стривожила його. Пуаро уважно спостерігав за чоловіком.

- Так, - сказав він. - Неприємна думка...

Доїл відказав доволі сердито:

- Що ж, я нічим тут не допоможу, - а тоді додав: - Як вам мій план?

- Думаю, він може спрацювати. Але, звісно, це відступ.

Саймон почервонів.

- Хочете сказати, що ми втікаємо? Так, це правда... Але Ліннет...

Пуаро подивився на нього, а тоді ледь кивнув.

- Як ви й кажете, мабуть, це найкращий спосіб. Але пам'ятайте, що мадемуазель де Бельфор не дурна.

- Я відчуваю, що колись нам доведеться зупинитися та в'яснити все до кінця. Її поведінка нелогічна, - похмуро сказав Дойл.

- Логічна, mon Dieu[19 - Боже мій (фр.).]! - викрикнув Пуаро.

- Немає причин, через які жінкам не варто було б поводитися розумно, - незворушно промовив Саймон.

- Дуже часто вони так і поводяться. І це ще більше засмучує, - сухо відповів детектив і додав: - Я також буду на «Карнаку». Це частина мого маршруту.

- О! - Дойл завагався, а тоді спитав, підбираючи слова з деяким збентеженням: - Це не... не через нас? Тобто я не хотів би думати...

Пуаро поквапився його запевнити:

- Зовсім ні. Усе було погоджено ще до того, як я залишив Лондон. Я завжди все планую наперед.

- Ви не подорожуєте з місця в місце, куди веде вас цікавість? Хіба так не приемніше?

- Можливо. Але щоб досягти успіху в житті, треба добре продумати всі дрібнички заздалегідь.

Саймон розсміявся:

- Гадаю, так поводяться професійні вбивці.

- Так, але маю визнати, що найдосконаліший та один з найскладніших злочинів на моїй пам'яті було скоєно без зайвих роздумів.

- На борту «Карнака» ви маєте dokonче розповісти нам про ваші справи, - по-хлоп'ячому наполягав Саймон.

- Ні-ні, жодних розмов, як би це сказати, про роботу.

- Так, але ваша робота дуже захоплива. Місіс Аллертон теж так думає. Вона жадає отримати шанс на перехресний допит.

- Місіс Аллертон? Ця чарівна сива жінка, у якої такий відданий син?

- Так. Вона також буде на «Карнаку».

- Вона знає, що ви...

– Звісно, ні, – твердо відповів Дойл. – Ніхто не знає. Я керуюся принципом, що краще не довіряти нікому.

– Чудовий принцип, я теж ним керуюся. До речі, той третій член вашої компанії, такий високий сивий чоловік...

– Пеннінгтон?

– Так. Він подорожує з вами?

– Незвично для медового місяця, вам не здається? – похмуро спитав Саймон.

– Пеннінгтон – американський опікун Ліннет. Ми випадково зустрілися в Каїрі.

– Ah, vraiment[20 – О, справді (фр.)]. Можна поцікавитися? Ваша дружина... вона повнолітня?

Здавалося, це розвеселило Саймона.

– Насправді їй ще не виповнився двадцять один рік, але їй не довелося просити згоди на одруження. Ото був сюрприз для Пеннінгтона! Він відплив з Нью-Йорка на «Карманіку» за два дні до прибуття листа Ліннет з новиною про одруження. Отож він нічого не знав.

– «Карманік», – прошепотів Пуаро.

– Для нього стало повною несподіванкою побачити нас у готелі «Шепгердз» у Каїрі.

– А й справді – дивовижний збіг!

– Так, і ми дізналися, що він також вирушає в подорож по Нілу, тому, природно, ми об'єдналися, інакше було б незручно. Крім того, певним чином так навіть простіше, – він знову говорив збентежено. – Бачте, Ліннет уся на нервах, очікує, що Джекі може з'явитися де і коли завгодно. Коли ми були самі, то постійно поверталися до цього питання. А з Ендрю Пеннінгтоном ми розмовляємо на інші теми.

– Ваша дружина не довірилася містеру Пеннінгтону?

– Ні, – Саймонове підборіддя загострилося. – Це лише наша справа. Крім того, почавши цю подорож Нілом, ми гадали, що проблема зійшла нанівець.

Пуаро похитав головою.

– Кінця ви ще скоро не побачите. Ні, кінець іще далеко. У цьому я абсолютно впевнений.

– Мушу сказати, мсьє Пуаро, це не надто підбадьорює.

Детектив подивився на нього трохи роздратовано й подумав про себе: «Типовий англосакс, нічого серйозно не сприймає, усе йому гра. Так і не виріс».

Обидві – і Ліннет Дойл, і Жаклін де Бельфор – вважали цю ситуацію дуже серйозною. Але в Саймона вона викликала хіба що чоловіче нетерпіння та роздратування.

Пуаро запитав:

– Дозвольте нетактовно поцікавитися? То була ваша ідея провести медовий місяць у Єгипті?

Саймон почервонів.

– Ні, звісно, ні. Власне, я краще б відправився деінде, та Ліннет була рішуче налаштована на це. І тому... тому...

І він збентежено замовк.

– Певна річ, – серйозно сказав Пуаро.

Він чудово розумів: якщо Ліннет Дойл мала рішучі наміри щодо чогось, то так і мусило статися.

Він подумав: «Я почув три різні версії цієї історії – від Ліннет Дойл, Жаклін де Бельфор і Саймона Дойла. Хто ж із них найближчий до істини?»

Розділ шостий

Наступного ранку десь об одинадцятій годині Саймон і Ліннет Дойли вирушили в подорож на острів Філе. З готельного балкона Жаклін де Бельфор спостерігала, як вони відпливали мальовничим вітрильником. Та вона не бачила, як від центрального входу в готель від'їхала заповнена багажем машина з манірною служницею. Автомобіль повернув праворуч і поїхав в напрямку Шеллала.

Еркюль Пуаро вирішив згаяти дві години, що залишилися до обіду, на острові Елефантина, розташованому просто навпроти готелю.

Він пішов на пристань. В один із готельних човнів саме сіли двоє чоловіків. Пуаро приєднався до них. Чоловіки явно не знали між собою. Один з них, молодший, прибув потягом напередодні. То був високий чорнявий юнак з тонкими рисами обличчя й задиристим підборіддям. Він був одягнений у жакливо брудні сірі фланелеві штани та джемпер поло з високим коміром, цілком недоречні до тутешнього клімату. Другий – повнявий присадкуватий чоловік середніх років, який, не гаючи часу, почав бесідувати з Пуаро трохи ламаною англійською мовою. Юнак явно не мав бажання приєднатися, просто похмуро дивився на співбесідників, а потім навмисно повернувся до них спиною та почав захоплено споглядати, з якою вправністю човняр-нубієць керує човном за допомогою пальців ніг, у той час як руками маневрує вітрилом.

Вода була спокійна, уздовж берегів простягалися вигнутою лінією великі, гладкі та слизькі чорні скелі. Обличчя чоловіків овівав легкий вітерець. Невдовзі вони прибули на Елефантину. Зійшовши на берег, Пуаро та його балакучий знайомий відразу попрямували в музей. Дорогою останній дістав з кишені візитку й подав її Пуаро з легким поклоном. Напис на ній свідчив: «Signor Guido Richetti, Archeologo»

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=50403036&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

Закоханий (фр.) (Тут і далі прим. пер.).

2

Несправжні, вирощені на спеціальних фермах.

3

Відома мережа універмагів.

4

Її Величність королева Ліннет. Білявка Ліннет (фр.).

5

Вона любить, а він дозволяє себе любити (фр.).

6

Партія (фр.).

7

Шелихвістка (фр.).

8

Багатий квартал у Лондоні.

9

Солодкий напій на основі яєць і молока.

10

Ну от (фр.).

11

Добре (фр.).

12

Так, мадам (фр.).

13

Міцний французький лікер.

14

Ваше здоров'я, мадам, мадемуазель (фр.).

15

Гаразд (фр.).

16

Слухайте (фр.).

17

В оповідці про овечку йшлося про самого царя Давида, що забрав собі жінку Урії, а його відправив на вірну смерть.

18

Гм, справді дивно (фр.).

19

Боже мій (фр.).

20

О, справді (фр.).